

POSVET

DOMINO UČINEK

ZAKONA O MINIMALNI PLAČI

Uvodni nagovor

*mag. Sonja Šmuc,
generalna direktorica GZS*

Zakonska ureditev in pravni pomen minimalne plače

*dr. Katarina Prebil,
direktorica Pravne službe GZS*

Zakonska ureditev in pravni pomen minimalne plače

Dr. Katarina Prebil, direktorica Pravne službe GZS

Ljubljana, 23. maj 2019

Povod za organizacijo posveta

spremembe Zakona o minimalni plači

VIŠINA MINIMALNE PLAČE

2019	886,63 EUR
2020	940,58 EUR
2021 in dalje	formula za izračun minimalne plače

SPREMENJENA DEFINICIJA MINIMALNE PLAČE

V minimalno plačo se ne všttevajo:

- dodatki, določeni z zakoni in drugimi predpisi ter s KP (zlasti dodatek na delovno dobo),
- del plače za delovno uspešnost,
- plačilo za poslovno uspešnost, dogovorjeno s kolekt. pogodbo ali pog. o zaposlitvi

Poseg v plačni sistem podjetij

Minimalna plača je najnižja z zakonom predpisana plača, ki jo lahko prejema delavec za delo za polni delovni čas.

- **Konvencija Mednarodne organizacije dela št. 26 o mehanizmu določanja minimalne plače**

Država naj intervenira, da vzpostavi oz. vzdržuje mehanizem za določanje minimalne plače zaposlenih v industriji in trgovini, **kjer ni učinkovitega urejanja plač s kolektivno pogodbo** in so **plače izjemno nizke**.

- **Konvencija Mednarodne organizacije dela št. 131 o določanju minimalne plače s posebnim poudarkom na države v razvoju**

Sistem minimalnih plač naj zajema čim večje število delavcev in naj se **vzpostavi v polnem posvetovanju s socialnimi partnerji**.

Cilji določanja minimalne plače:

- boj zoper revščino
- odprava nelojalne konkurence med delodajalci glede plač

Zakonodajni okvir

sistema minimalne plače v Sloveniji

	KAZALNIKI ZA DOLOČANJE ZNESKA MP	USKLAJEVANJE ZNESKA MP	DOLOČANJE ZNESKA MP	VKLJUČENOST DODATKOV V MP	PREHODNO OBDOBJE	UPOŠTEVAN SOCIALNI DIALOG
2010	- rast cen življ. potrebščin - gibanje plač - gosp. razmere oz. gosp. rast - gibanje zaposlenosti	redno enkrat letno z rastjo cen življ. potrebščin	minister predhodni posvet s socialnimi partnerji uradni podatek o medletni rasti cen življ. potrebščin SURS decembra preteklega leta glede na dec. predpreteklega leta	DA	DA 2 leti (1 leto 11 m) če izplačevanje minimalne plače povzroči velike izgube in ogrozi obstoj podjetja ali povzroči odpoved pog. o zaposlitvi iz posl. razlogov večjemu številu delavcev	DA
2015	- rast cen živ. potrebščin - gibanje plač - gosp. razmere oz. gosp. rast - gibanje zaposlenosti	redno enkrat letno z rastjo cen življ. potrebščin	minister predhodni posvet s socialnimi partnerji uradni podatek SURS o medletni rasti cen življ. potrebščin dec. preteklega leta glede na dec. predpreteklega leta	IZKLJUČITEV DODATKOV: - nočno delo - delo v nedeljo - delo na praznike in dela proste dneve po zakonu	NE	DA

	KAZALNIKI ZA DOLOČANJE ZNESKA MP	USKLAJEVANJE ZNESKA MP	DOLOČANJE ZNESKA MP	VKLJUČENOST DODATKOV V MP	PREHODNO OBDOBJE	UPOŠTEVAN SOCIALNI DIALOG
2018	- od 2021 dalje nova formula: minimalni življ. stroški + 20 % (največ 40%) + davki in obv. prispevki za socialno varnost delavca (ki ne uveljavlja olajšav na druž. člane po ZDoh in nima drugih obdavčljivih dohodkov, ki bi vplivali na višino spl. olajšave, razen regresa in minimalne plače) - povišanje do 40% ob upoštevanju: - rast cen življ. potrebščin - gibanje plač - gosp. razmere / rast - gibanje zaposlenosti	redno enkrat letno z rastjo cen življ. potrebščin objava v Ur. listu RS v 3 mesecih po sprem. zneska min. živ. stroškov določenih z zakonom, ki ureja socialnovarstvene prejemke	minister predhodni posvet s socialnimi partnerji uradni podatek SURS o medletni rasti cen življ. potrebščin dec. preteklega leta glede na dec. predpreteklega leta	IZKLJUČITEV DODATKOV: - dodatki določeni z zakoni, predpisi, kolekt. pog. - del plače za delovno uspešnost - plačilo za poslovno uspešnost dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pog. o zaposlitvi	NE - nova višina MP DA - 1 leto - izključitev vseh dodatkov - 2 leti – nova formula	NE

Vpliv zakonodajnih posegov na minimalno plačo (neto)

Sprememba osnove za določitev MP:

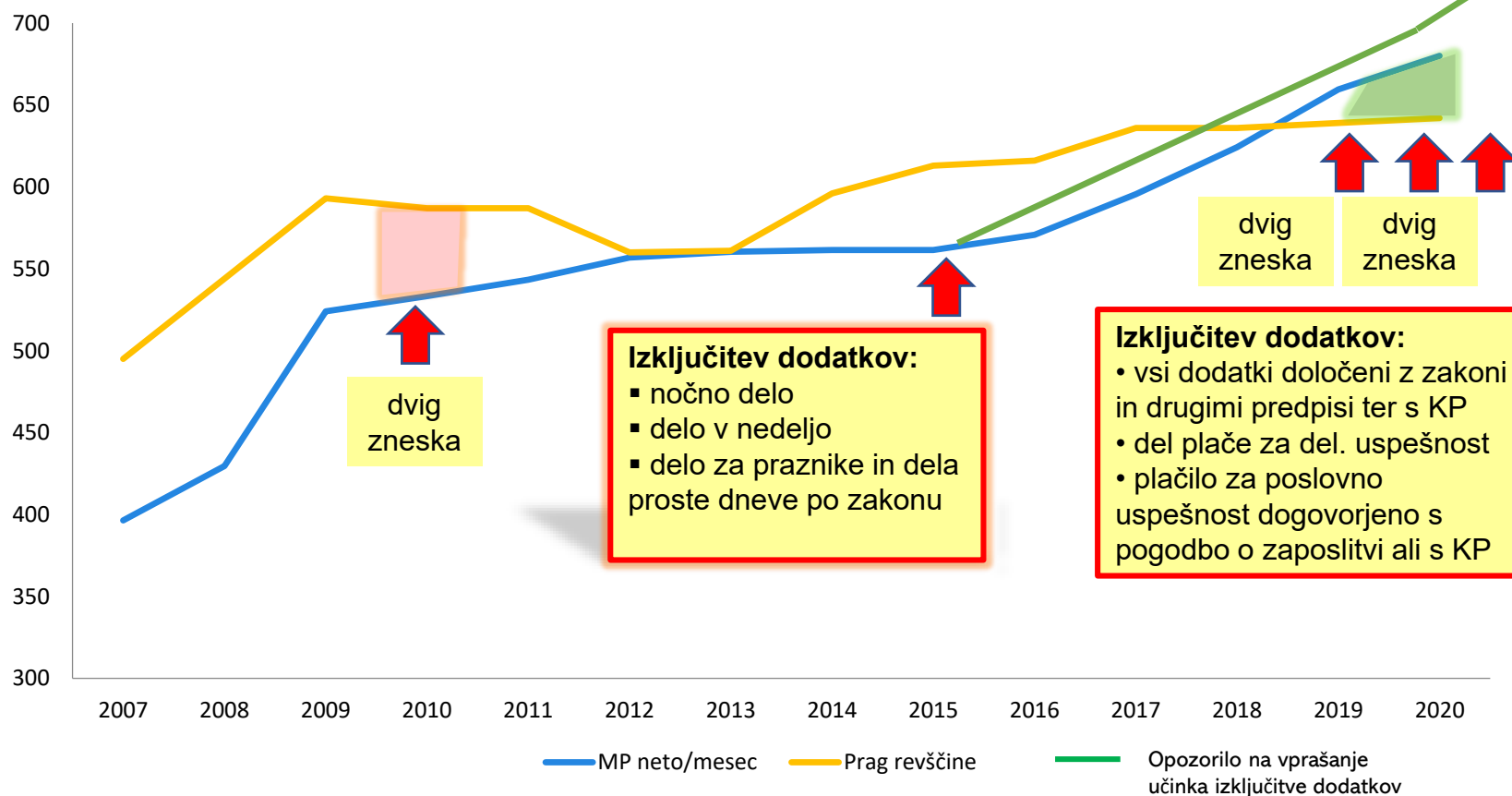
- nova formula :

minimalni življenjski stroški

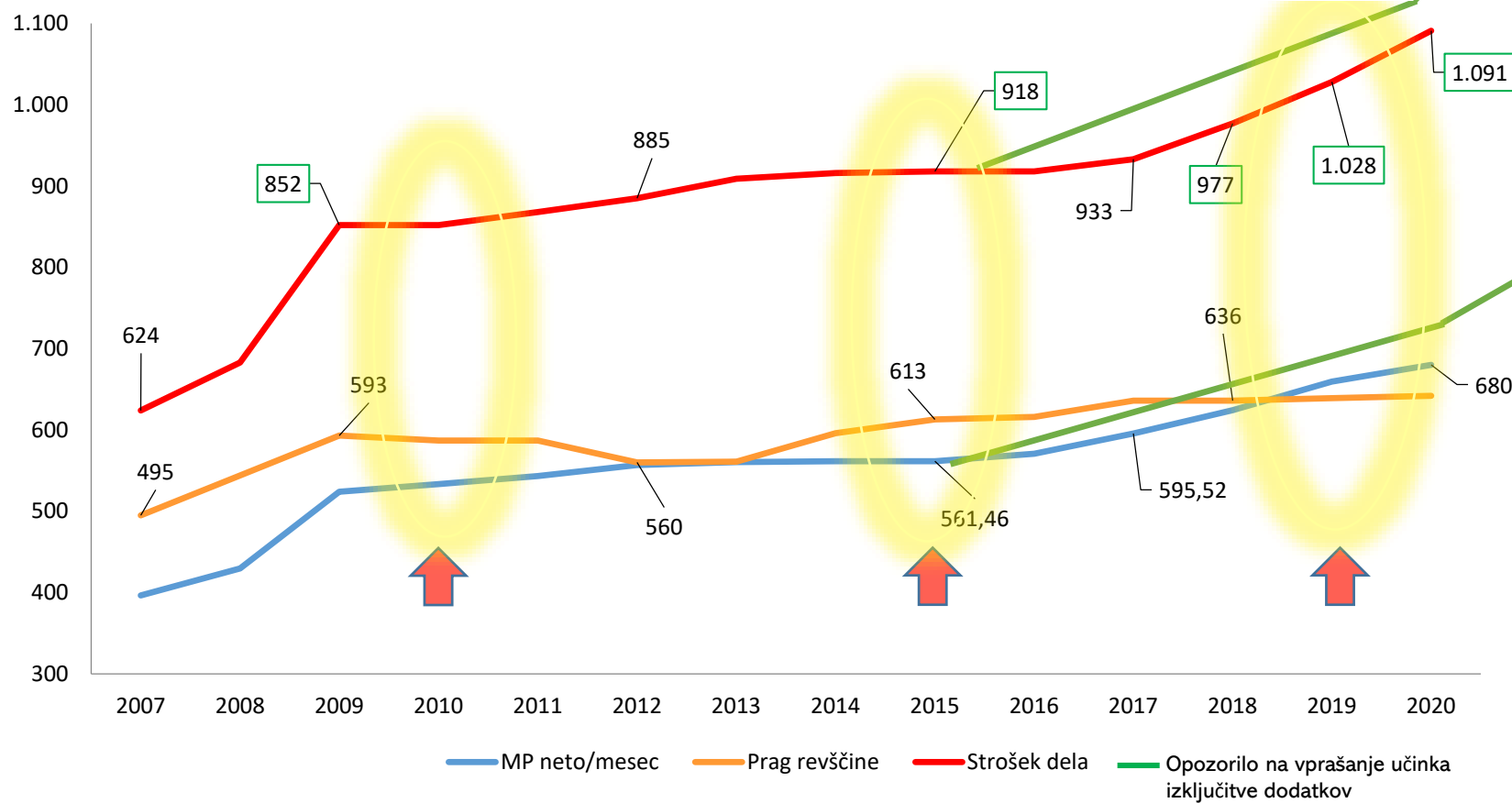
+ 20% do največ 40%

+ davki

(prej: rast cen živ. potrebščin)

Vpliv zakonodajnih posegov na strošek dela

Vpliv oblastnih posegov v sistem minimalne plače

1. Minimalna plača se mora usklajevati s predhodnim posvetovanjem socialnih partnerjev.
2. Nespoštovanje socialnega dialoga vodi v centralno oblastno vodenje in nadzor gospodarstva.
3. Oblastno delovanje brez strokovnih podlag, brez analitičnega razmisleka, vodi v nekontrolirano spreminjanje poslovnega okolja, ki ima lahko nepopravljive posledice in povzroči škodo, kratkoročno in dolgoročno.

Vpliv zakona o minimalni plači na konkurenčnost slovenskega gospodarstva, plačna razmerja ter zaposlovanje

Bojan Ivanc, CFA, CAIA

glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Vpliv zakona o minimalni plači na konkurenčnost slovenskega gospodarstva, plačna razmerja ter zaposlovanje

Analitika GZS

Ljubljana, 23. maj 2019

Rast bruto minimalne plače v EU-28 državah do 1. 1. 2019

10-letna sprememba	Nominalno	Relativno
Srednja vrednost, EU-21	+216 EUR	+46 %
Povprečje, EU-21	+215 EUR	+59 %
Slovenija	+297 EUR	+51 %
<i>Uvrstitev glede na EU-21 po rasti</i>	<i>5. mesto</i>	<i>10. mesto</i>

Vir: Eurostat

- Nominalna sprememba je pri analizi pomembnejša, ker je relativna rast podvržena visoki osnovi minimalne plače iz leta 2009
 - V državah, kjer je bila relativna rast minimalne plače visoka, je bila nominalna rast plače praviloma nižja
 - Nominalna sprememba v minimalni plači in njena absolutna višina vpliva na konkurenčnost delovnih mest
- V letu 2020 naj bi se bruto min. plača v Sloveniji povečala za 54 EUR (+6,1 %), pri določenih zaposlenih več

Razmerje med povprečno in minimalno plačo

Delež bruto min. plače v povprečni plači	2018 ali zadnje leto	2009	Sprem. v odst. točkah
Srednja vrednost, EU-21	43,7 %	42,2 %	+1,5
Povprečje, EU-21	44,3 %	41,4 %	+2,9
Slovenija	54,1 %	44,2 %	+9,9
<i>Uvrstitev Slovenije glede na EU-21</i>	<i>1. mesto</i>	<i>7. mesto</i>	<i>2. mesto</i>

Zasebni sektor, vir: Eurostat

- V Slovenije se je razmerje med minimalno in povprečno plačo zvišalo, in sicer s 44,2 % min. plače na 54,1 % (2018)
 - Rast minimalne plače v Sloveniji je bila precej hitrejša od rasti povprečne plače
- V letu 2018 je bila Slovenija na 1. mestu po deležu minimalne plače v povprečni plači
- S 1. 1. 2020, se bo razmerje med min. in povp. plačo dvignilo še za 1 odstotno točko na 55 %

MP povzroča uravnilovko in manjša delež mase plač za variabilno nagrajevanje

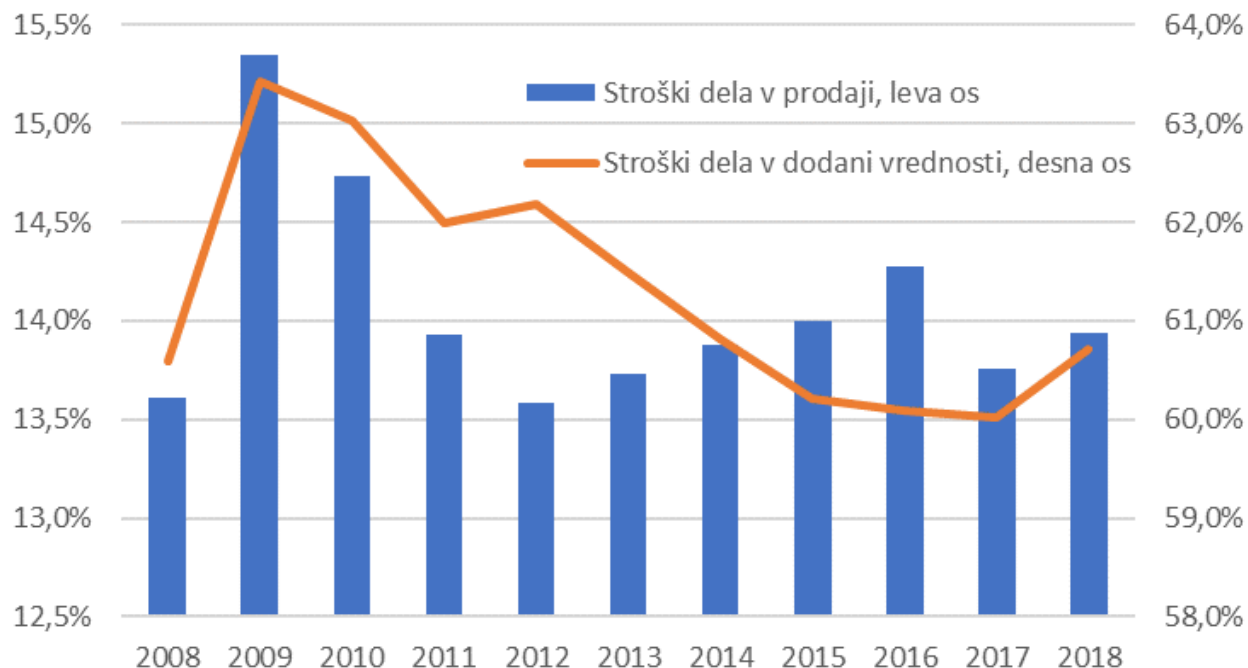
Država ali skupina držav	Razlika med povprečnim in srednjim bruto letnim zaslužkom
Slovenija	19 %
Višegrajska skupina*	25 %
Avstrija	19 %
Nemčija	17 %

Podatki za leto 2014 (zadnji dosegljivi), Eurostat

*Češka, Slovaška, Madžarska, Poljska

- Na neto osnovi (primerjava neto plač) so plačne razlike še nižje zaradi večje progresivnosti dohodninske lestvice v Sloveniji in odsotnosti socialne kapice
- Ginijev količnik (meri neenakost v porazdelitvi dohodkov) je v 2017 znašal 23,7 %, manj kot v EU-28 (30,7 %); drugi najnižje, za Slovaško

Stroški dela in dodana vrednost skozi čas

Vir: Kapos GZS, podatki Ajpes

- Stroški dela v dodani vrednosti 0,6 o. t. pod 10-letnim povprečjem, vendar 0,1 o. t. nad vrednostjo v 2008

Stroški dela v dodani vrednosti, mednarodna primerjava

Stroški dela v dodani vrednosti	2016	2008	Sprem. v odst. točkah
Navadno povprečje, EU-28	55,2 %	54,8 %	0,4
Višegrajska skupina*	50,2 %	49,5 %	0,7
Slovenija	58,6 %	59,4 %	-0,7
<i>Uvrstitev Slovenije glede na EU-28</i>	<i>8. mesto</i>	<i>6. mesto</i>	

Eurostat, 2016 (zadnji podatki), zasebni sektor

*Češka, Slovaška, Madžarska, Poljska

- Zaradi hitrejšje rasti plač od produktivnosti v 2017 in 2018, se je razmerje v Sloveniji poslabšalo na ocenjenih 60 % dodane vrednosti
- Slovenija spada v skupino „industrializiranih držav“ srednje Evrope (višegrajska skupina), kjer so ti nižji za okoli 8 odstotnih točk
- Stroški dela v dodani vrednosti so visoki v višje razvitih in večjih državah (z večjim deležem storitvenega dela nacionalne ekonomije oziroma močnim domačim trgov)

Kupna moč minimalne plače

- +4,2 % nominalno letno, +3 % realno
- +34 % realno višja kupna moč v celotnem obdobju 2019/2009
 - Cene so porasle za 12,2 % v tem obdobju
- V obdobju nižjih cen (deflacije) se minimalna plača ni znižala, kar pomeni, da je njena realna kupna moč porasla tudi takrat

Stopnja revščine zaposlenih

- Minimalna plača kot administrativna meja znižuje zaposlenost pri nižje plačanih delovnih mestih, ki ustvarijo nižjo dodano vrednost
 - Prispeva k večjim vlaganjem v avtomatizacijo in selitev delovnih mest v države z nižjimi stroški dela na srednji rok; v primeru krize je ta proces hitrejši
- V Sloveniji nižja kot v primerljivih državah
 - V Sloveniji: 4,2 % proti 7,4 % v EU-28; brezposelne osebe: 41,8 % (10-krat višja)
 - Minimalna plača tako v Sloveniji zadovoljivo (precej bolje kot v tujini) ščiti zaposlene osebe pred socialnim dumpingom
- Zaposlenost je najboljši recept za znižanje revščine posameznika
- Ključen izziv: minimalna plača ni tržni inštrument (kot je denimo povprečna plača) ter otežuje zaposlovanje v času nizke ali morebiti negativne nominalne gospodarske rasti

Dolgoročni učinki povečanja minimalne plače na zaposlenost in poslovanje podjetij v Sloveniji

*red. prof. dr. Milan Vodopivec,
Fakulteta za management Univerze na Primorskem*

Dolgoročni učinki povečanja minimalne plače na zaposlenost in poslovanje podjetij v Sloveniji

Suzana LAPORŠEK¹

Peter F. ORAZEM^{2, 3}

Matija VODOPIVEC¹

Milan VODOPIVEC^{1, 3}

¹ Fakulteta za management, Univerza na Primorskem, Slovenija

² Iowa State University, ZDA

³ IZA Institute for the Study of Labor, Nemčija

Posvet o minimalni plači, Gospodarska zbornica Slovenije, 23. 5. 2019

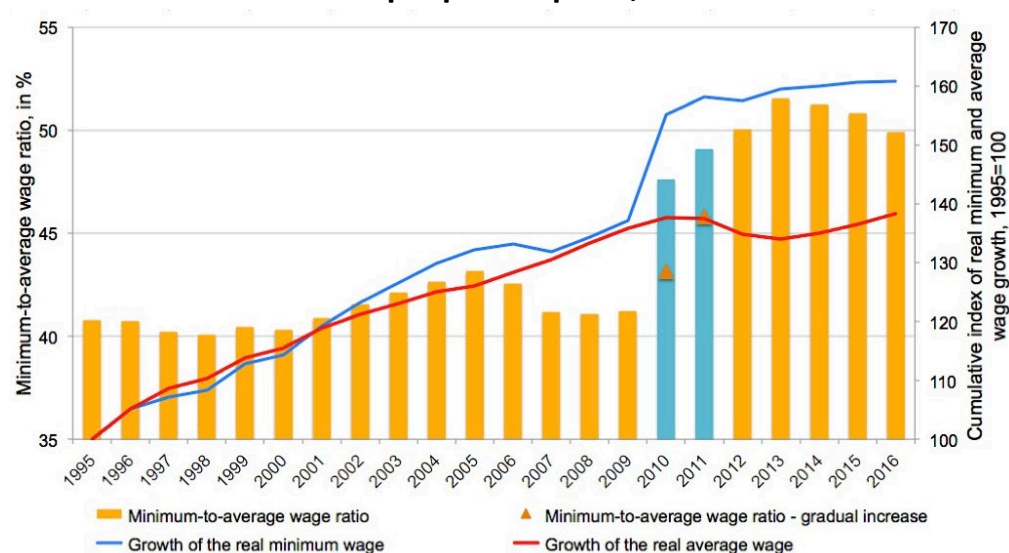
1. Motivacija

Dvig minimalne plače v marcu 2010 – iz 597,43 EUR na 734,15 EUR bruto oz. za 22,9 %

S povečanjem minimalne plače je Slovenija po razmerju med minimalno in povprečno bruto plačo prišla v ospredje med državami EU

V letu 2015 je bilo to razmerje 49,3% – največje v EU (skupaj s Francijo), kar za 9 odstotnih točk večje od povprečja držav članic EU

Razmerje med minimalno in povprečno bruto plačo ter rast realne minimalne in povprečne plače, 1995 - 2016

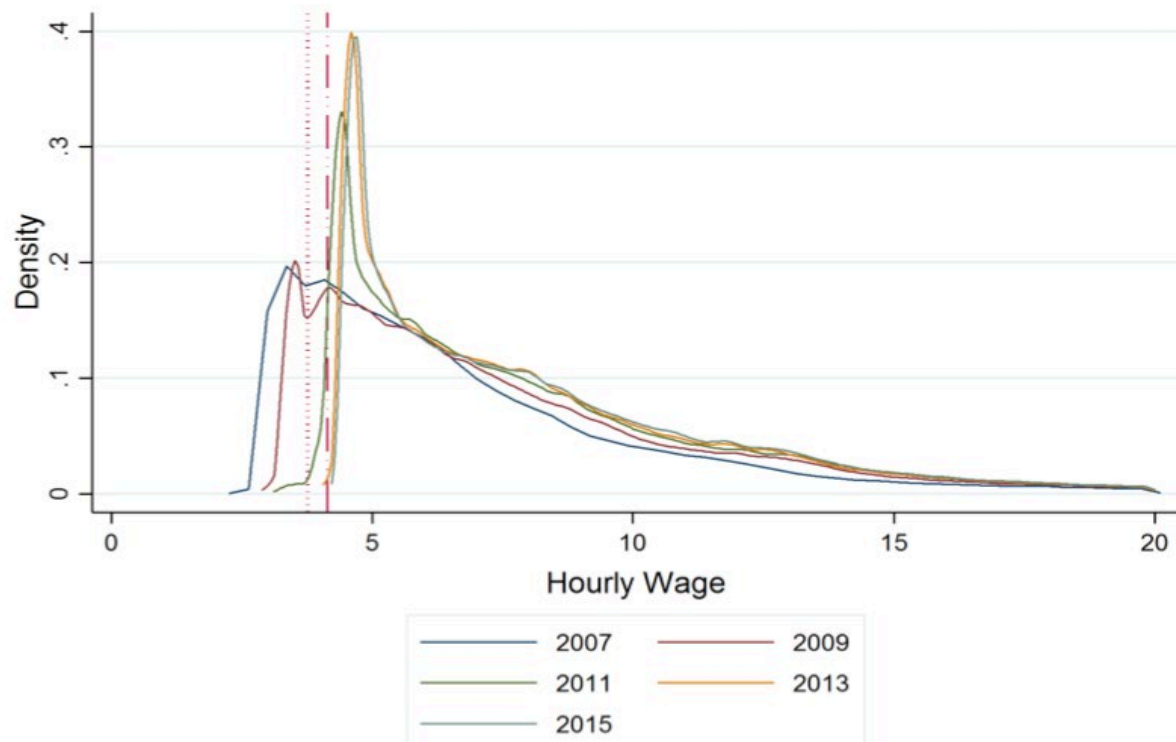

Viri: izračuni na podlagi zakonskih sprememb minimalne plače in SURS (2017).

Porazdelitev plač, 2007–2015

Dvig minimalne plače marca 2010 je prispeval k močni zgostitvi zaposlenih pri minimalni plači

Učinek je večji med nizko izobraženimi ter nizko in zelo nizko kvalificiranimi delavci, še posebej med mladimi ter delavci z najmanj delovnih izkušenj in najkrajšo delovno dobo

Legenda: pikčasta linija - znesek znižane minimalne plače; črtasta linija - redni znesek minimalne plače v marcu 2010.

Viri: izračuni na podlagi združenih administrativnih zbirk SRDAP – ZPIZ – ZRSZ – AJPES; SURS (2017)

Vprašanja, ki si jih zastavljamo

Zaposlenost in plače

- Kakšni so učinki povečanja MP na verjetnost zaposlenosti?
- Kakšni so učinki na izide na trgu dela za skupino delavcev, ki so direktno podvrženi povečanju MP?

Poslovanje podjetij

- Kako je povečanje MP vplivalo na rast zaposlenosti, skupne mase plač, operativnih stroškov, dohodkov od prodaje in stopnje donosnosti podjetij?
- Ali je povečanje MP vplivalo na verjetnost preživetja podjetij?

Značilnosti in prispevek naše študije

Posameznikom sledimo več kot pet let (marec 2009 – december 2014), da lahko ugotavljamo dolgoročne učinke

Analiza vključuje vse zaposlene in brezposelne v Sloveniji

Inovativna metodologija:
primerjamo učinke na skupine, ki jih oblikujemo s pripisovanjem ravni produktivnosti posameznikom (produktivnost določimo z napovedanim mejnim produktom)

Ugotavljamo širok spekter učinkov, saj v celotnem obdobju spremljamo (i) delavce, ki so bili ves čas zaposleni; (ii) delavce, ki so prekinili zaposlitev in (iii) delavce, ki so bili v tem obdobju kadarkoli brezposelni

Preučujemo tudi učinke substitucije – kako povečanje stroškov dela za eno skupino delavcev (katerim se plača zaradi povečanja minimalne plače poveča) vpliva na verjetnost zaposlitve druge skupine (na plačo katerih povečanje minimalne plače ne vpliva direktno)

2. Podatki in metodologija

Podatki o delavcih (2005–2015)

- Formalno zaposleni (Stat. urad RS, SRDAP):
 - Osebni podatki (spol, starost, izobrazba)
 - Podatki o zaposlitvah (datum začetka in konca), plačah, in mat. št. podjetja – delodajalca
- Brezposelni (ZRSZ): datum začetka in konca brezposelnosti

Podatki o podjetjih (2005–2015, vsa podjetja in SP-ji)

- Računovodski podatki poslovanja (AJ PES)
- Podatki o starosti podjetja (Poslovni register Slovenije)

Ocenjeni modeli verjetnosti zaposlitve

$$(L_{i\tau+1}^k | L_{i\tau}^k = 1) = \alpha_0 + \alpha_W \widehat{\omega}_{i\tau} + \alpha_M \frac{MW_{\tau+1}}{\widehat{\omega}_{i\tau}} + \alpha_S MW_{\sim i, \tau+1}^k + \alpha_q dq_{\sim k, \tau+1}^k + \varepsilon_{i\tau+1k}$$

$\widehat{\omega}_{i\tau}$ — napovedani mejni produkt delavca

$\frac{MW_{\tau+1}}{\widehat{\omega}_{i\tau}}$ — relativna minimalna plača delavca

$MW_{\sim i, \tau+1}^k$ — povečanje mase plač k -tega podjetja na račun povečanja minimalne plače, pri čemer izvajamo plačo i -tega delavca

$dq_{\sim k, \tau+1}^k$ — sprememba outputa sektorja k -tega podjetja (sprememba outputa drugih podjetij v sektorju, razen k -tega podjetja)

Ocenjeni modeli poslovanja podjetij

Odvisne spremenljivke (na nivoju podjetja):

- Zaposlenost
- Skupna masa plač
- Operativni stroški
- Dohodki od prodaje
- Stopnja donosnosti
- Obseg investicij
- Verjetnost preživetja

Neodvisne spremenljivke:

- Povečanje mase plač podjetja zaradi povečanja minimalne plače
- Masa potencialnega izplačila odpravnin
- Sprememba outputa sektorja k -tega podjetja (sprememba outputa drugih podjetij v sektorju, razen k -tega podjetja)
- Spremenljivke, ki odražajo stopnjo konkurence (Herfindahlov indeks) in „zrelost“ podjetja (starost podjetja)

Formiranje skupin, katerih izide na trgu dela primerjamo

Prikazujemo relativno zaposlenost, plače, število opravljenih delovnih ur in skupni letni zaslužek za naslednje tri skupine delavcev (leto 2009 vzamemo kot izhodišče, tj. 2009 = 100):

- **Sub-sub-minimalna skupina**, ki jo sestavljajo delavci, katerih pripisana produktivnost je enaka minimalni plači v letu 2009
- **Sub-minimalna skupina**, ki jo sestavljajo delavci, katerih pripisana produktivnost je večja od minimalne plače v letu 2009, a manjša od minimalne plače v letu 2010; in
- **Super-minimalna skupina**, ki jo sestavljajo delavci, katerih pripisana produktivnost je večja od minimalne plače v 2010. a ne več kot za 25%

Pripisana produktivnost za leto 2009 je ocenjena z Mincerjevo plačno regresijo (odvisna je od posameznikove izobrazbe, poklica, delovnih izkušenj in delovnih izkušenj na trenutnem delovnem mestu)

3. Rezultati

Učinki dviga minimalne plače na verjetnost zaposlenosti – rezultati ekonometrične analize*

Manjša kot je pripisana produktivnost delavcev v primerjavi z MP, bolj se je zmanjšala verjetnost njihove zaposlenosti

Do zmanjšanja verjetnosti zaposlenosti delavcev je prišlo tako zaradi večje verjetnosti izstopa iz zaposlitve v brezposelnost kot tudi zaradi manjše verjetnosti prehoda iz brezposelnosti ali neaktivnosti v zaposlitev

Verjetnost zaposlenosti za delavce, katerih sodelavcem so se plače zaradi povečanja MP povečale, se je povečala (tj. podjetja so se preusmerila na delavce, katerih plače niso direktno podvržene povečanju MP)

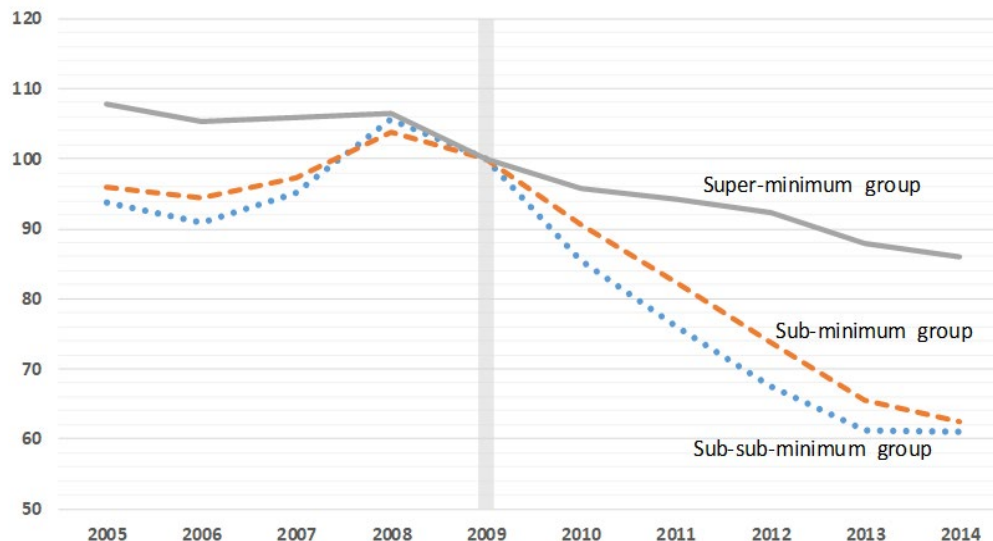
*LAPORŠEK et al, *Long-Term Responses to Large Minimum Wage Shocks: Sub-Minimum and Super-Minimum Workers in Slovenia*, IZA Discussion Paper No. 12123, Januar 2019.

Učinki dviga minimalne plače na zaposlenost po skupinah

Po letu 2010 je prišlo do zmanjšanja relativne zaposlenosti vseh treh preučevanih skupin

V obeh skupinah delavcev, katerih pripisana produktivnost je pod ravniyo MP iz marca 2010, je bilo zmanjšanje mnogo bolj intenzivno kot v super-minimalni skupini

Relativna zaposlenost po skupinah, formiranih po pripisani produktivnosti

Prikazujemo indeks zaposlenosti posameznih skupin delavcev, za vsako vzamemo leto 2009 kot izhodišče (2009 = 100).

Vključeni so vsi delavci, zaposleni v marcu 2009 in vsi tisti, ki so se zaposlili kasneje.

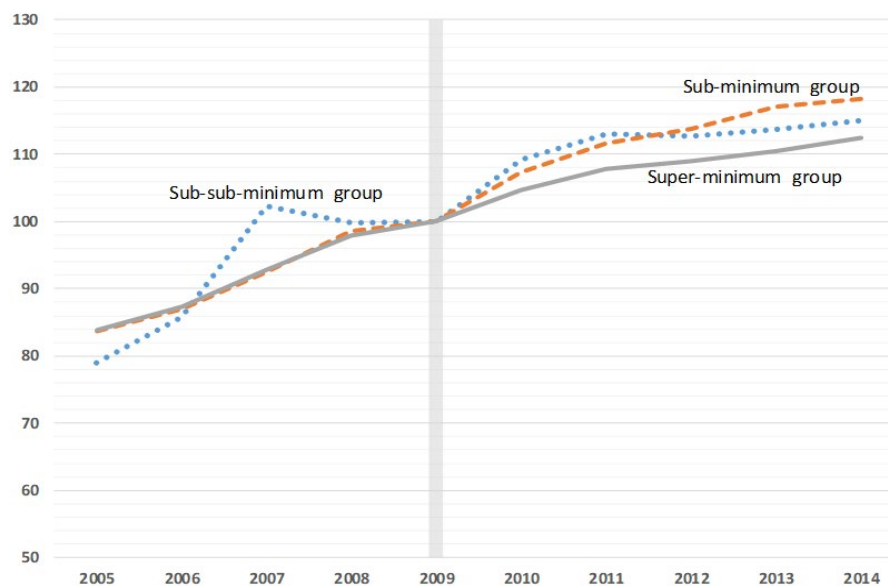
Učinki dviga minimalne plače na višino plač po skupinah

Po letu 2010 je prišlo do povečanja povprečne plače vseh preučevanih skupin

Najbolj so se povečale plače sub-sub minimalni skupini (v letih 2010 in 2011) in sub-minimalni skupini (v letih 2013 in 2014)

Povečanje plač super-minimalne skupine je zaostajalo za drugima skupinama

Relativne plače po skupinah, formiranih po pripisani produktivnosti

Prikazujemo indeks povprečnih plač posameznih skupin delavcev, za vsako vzamemo leto 2009 kot izhodišče (2009 = 100).

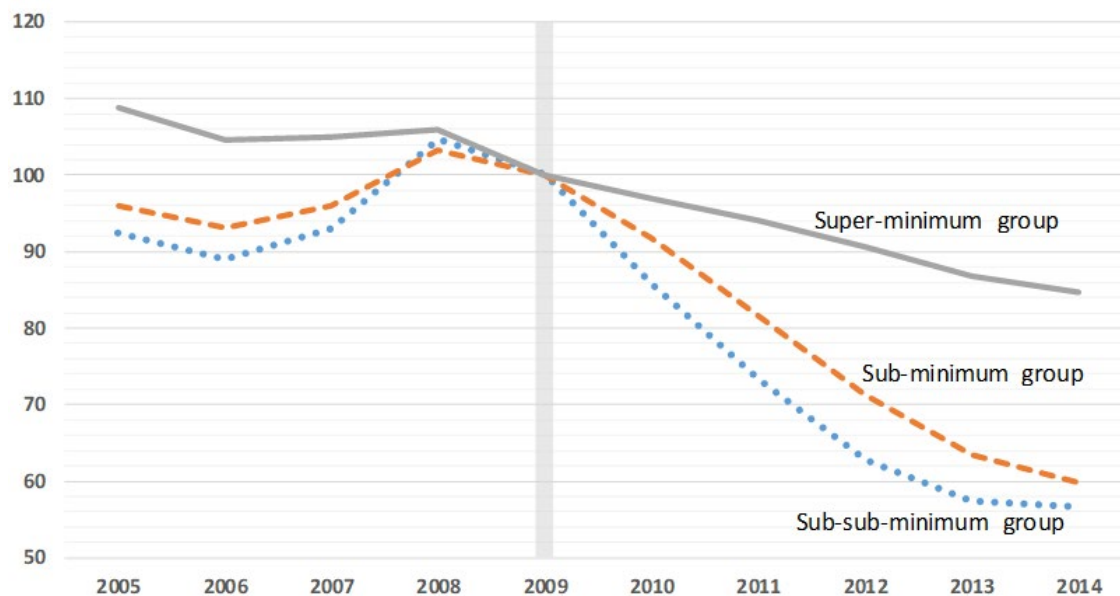
Vključeni so vsi delavci, zaposleni v marcu 2009 in vsi tisti, ki so se zaposlili kasneje.

Učinki dviga minimalne plače na opravljene delovne ure po skupinah

Po letu 2010 je prišlo do zmanjšanja relativnega fonda opravljenih delovnih ur vseh treh preučevanih skupin

V obeh skupinah delavcev, katerih pripisana produktivnost je pod ravniyo minimalne plače iz marca 2010, je bilo zmanjšanje mnogo bolj intenzivno kot v super-minimalni skupini (zrcalna slika relativne zaposlenosti)

Relativni fond opravljenih delovnih ur po skupinah, formiranih po pripisani produktivnosti

Prikazujemo indeks fonda opravljenih delovnih ur posameznih skupin delavcev, za vsako vzamemo leto 2009 kot izhodišče (2009 = 100).

Vključeni so vsi delavci, zaposleni v marcu 2009 in vsi tisti, ki so se zaposlili kasneje.

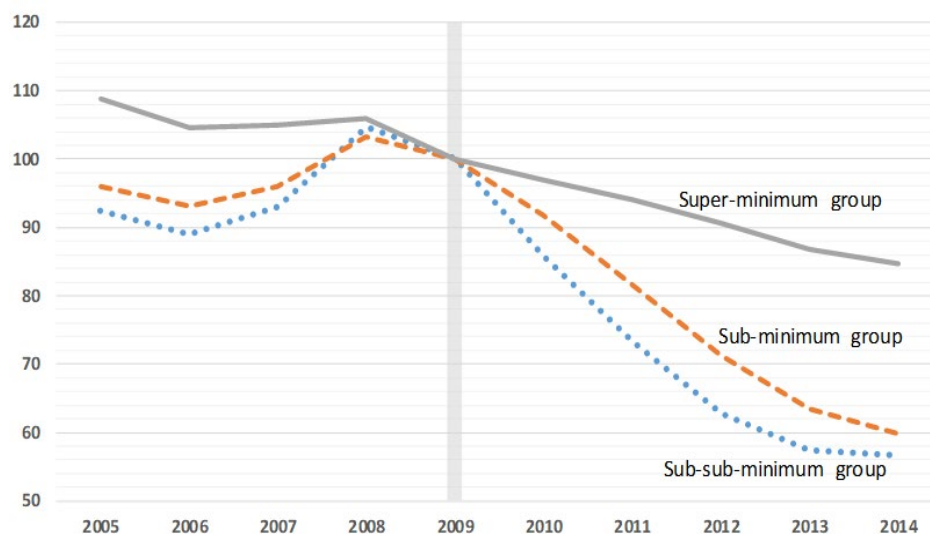
Učinki dviga minimalne plače na skupni letni zaslužek po skupinah

Po letu 2010 je prišlo do zmanjšanja relativnega skupnega letnega zaslužka vseh treh preučevanih skupin

V obeh skupinah delavcev, katerih pripisana produktivnost je pod ravniyo MP iz marca 2010, je bilo zmanjšanje mnogo bolj intenzivno kot v super-minimalni skupini

Do takšnega zmanjšanja je prišlo, čeprav se je tema dvema skupinam povprečna plača bolj povečala kot super-minimalni

Relativni skupni letni zaslužek po skupinah, formiranih po pripisani produktivnosti

Prikazujemo indeks skupnega letnega zaslužka posameznih skupin delavcev, za vsako vzamemo leto 2009 kot izhodišče (2009 = 100).

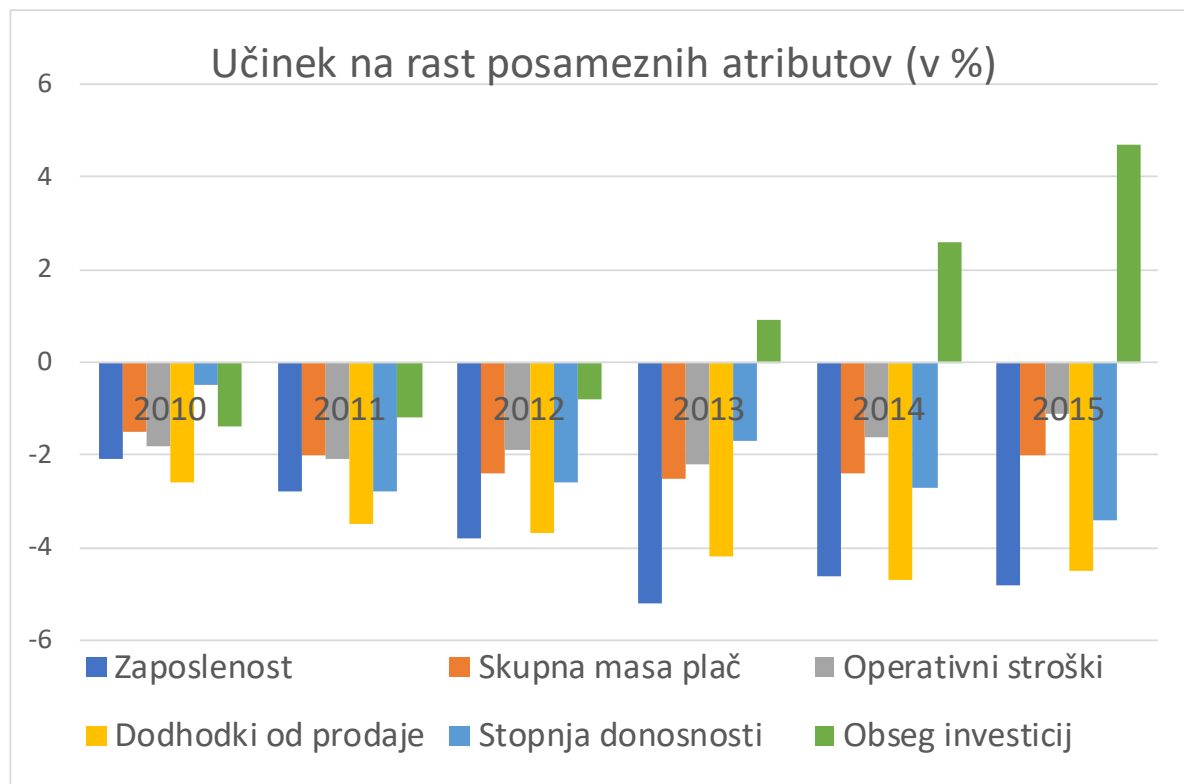
Vključeni so vsi delavci, zaposleni v marcu 2009 in vsi tisti, ki so se zaposlili kasneje.

Učinek povečanja mase plač zaradi povečanja minimalne plače na poslovanje podjetij z več kot 10-imi delavci

Povečanje mase plač je privedlo do statistično značilnega, znatnega zmanjšanja zaposlenosti, skupne mase plač, operativnih stroškov, dohodkov od prodaje in stopnje donosnosti

Odziv investicij je bil v letih 2010-2012 negativen, v letih 2013-2015 pa pozitiven – substitucija dela s kapitalom

Večje kot je povečanje mase plač zaradi povečanja MP, večja je verjetnost prenehanja obstoja podjetja (ni prikazano na sliki)

4. Sklepne misli

Naši rezultati kažejo, da je povečanje MP iz marca 2010 prispevalo k zmanjšanju zaposlenosti in k večji brezposelnosti

Še posebno zgovorni so rezultati, da povečanje MP ni prineslo večjega deleža v skupnem fondu plač za skupino delavcev, ki je bila direktno podvržena povečanju – ta se je celo poslabšal, kljub povečanju plač za to skupino

Manevrski prostor za zvišanje minimalne plače je torej omejen, in torej tudi vloga minimalnih plač kot ukrepa za zmanjševanje revščine

Smiselna je torej uvedba „dodatka za nizko plačane delavce“, financiranega s strani države (ang. in-work benefits) – mnoge študije ugotavljajo, da ta spodbuja zaposlovanje in prispeva k zmanjšanju revščine

Dodatni slajd: učinki prelitja (spillover effects) – učinki dviga MP na plače delavcev, katerih plača je višja od minimalne

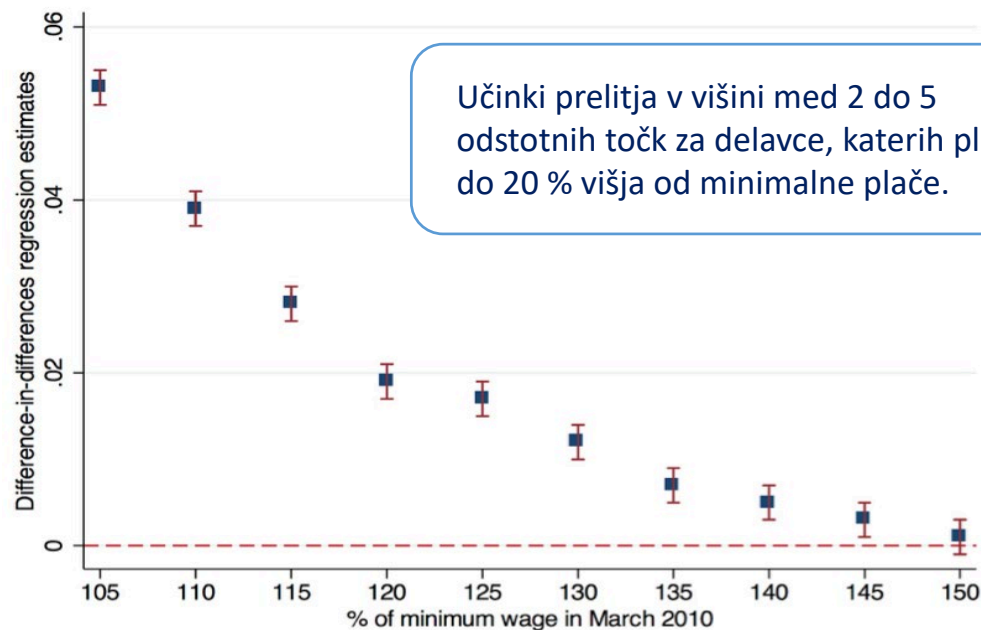
Dvig minimalne plače marca 2010 je povzročil precejšnje učinke prelitja

Učinki prelitja večji med mladimi in starejšimi delavci, še zlasti tistimi, ki imajo plače blizu nove minimalne plače

Učinke prelitja je mogoče zaznati v vseh industrijskih sektorjih, večji na področju tržnih storitev

Učinki prelitja so se v kasnejših letih zmanjšali in v letu 2015 dosegli vrednosti blizu nič

Ocena učinkov prelitja – razlike v rasti plač po plačnih skupinah, 2008 – 2010 (metoda razlika v razlikah)

Opomba: na ordinatni osi so prikazani regresijski koeficienti razlike v razlikah in standardne napake za ocene razlike v razlikah (zavihki, ki segajo navpično iz polj).

Vir: LAPORŠEK et al, Spillover effects of a minimum wage increase - evidence from Slovenia. Post-communist economies, 2019, <https://doi.org/10.1080/14631377.2019.1578582>.

Učinki minimalne plače

izr. prof. Anže Burger,

Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani

Učinki minimalne plače

izr. prof. dr. Anže Burger

FDV, UL

Argumenti za in proti (visoki) minimalni plači

- ZA:

- nizko plačana delovna mesta so slepa ulica
- popravi nepravilnosti, ki izvirajo iz diskriminacije, monopsona, imigrantskega statusa
- lahko spodbudijo intenziteto iskanja zaposlitve za brezposelne
- izboljšajo materialni položaj najbolj ranljivih delavcev

- PROTI:

- nizko plačana delovna mesta so začasen fenomen v karieri posameznika
- omogočajo akumulacijo izkušenj, kompetenc in prehod na boljše zaposlitve
- min plača onemogoča priložnosti za najmanj izobražene in izkušene
- povečajo brezposelnost in zmanjšajo materialni položaj najbolj ranljivih iskalcev dela

**Dvig
minimalne
plače**

churning

nove zaposlitve

Nizko
produktivni

Visoko
produktivni

rast plač

min
plača

inovacije

usposabljanje

avtomatizacija

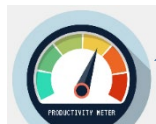
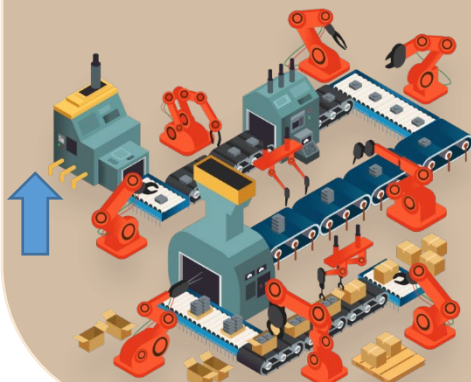
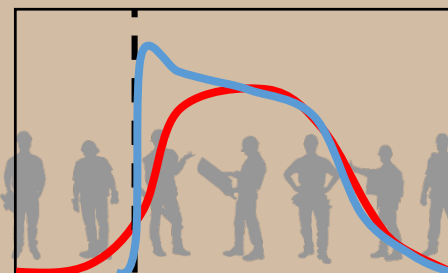
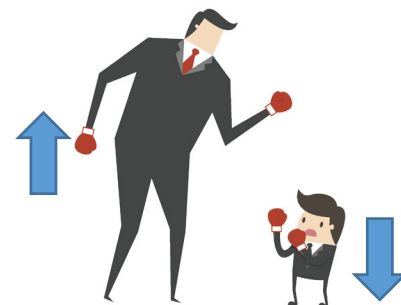
brezposelnost

Intenzivnost iskanja službe

koncentracija trga

obremenitev

offshoring

Pregled najnovejših študij

Neumark (2018) o učinku min plače na zaposlenost:

“Evidence on the disemployment effect of minimum wages is contested, and there clearly are studies that find no employment effect – both in the United States and in other countries. However, the **preponderance of evidence indicates that minimum wages reduce employment of the least-skilled workers**. Earlier estimates suggested an “elasticity” of about -0.1 to -0.2 . Many estimates are still in this range, some are closer to zero, and some are larger.”

...

“More definitively, though, it is indisputable that there is a body of evidence pointing to job losses from higher minimum wages. Characterizations of the literature as providing no evidence of job loss are simply inaccurate.”

Pregled najnovejših študij

- Jardim et al. (2018): povišanje min plače v Seattlu z 9,5\$ na 13\$ je:
 - zvišala dohodke za bolj izkušene nizko plačane zaposlene
 - ohranila dohodke za manj izkušene, saj so bodisi izgubili službo bodisi ↓ št. ur
 - zmanjšala se je stopnja rotacije zaposlenih za 8% in znižala **stopnja vstopov** v zaposlitev
- Clemens & Wither (2019): dvig federalne min plače je znižal zaposlenost nizko kvalificiranih delavcev (za 9% po 2 letih), znižal njihove dohodke (za 140\$ na mesec po dveh letih) in zmanjšal **rast plač** zaradi manjših možnosti pridobivanja veščin in izkušenj.
- Lordan & Neumark (2018): min plača znatno zniža zaposlenost nizko kvalificiranih delavcev na delovnih mestih, ki so lažje **avtomatizirana** (zlasti za starejše delavce v industriji)

Pregled najnovejših študij

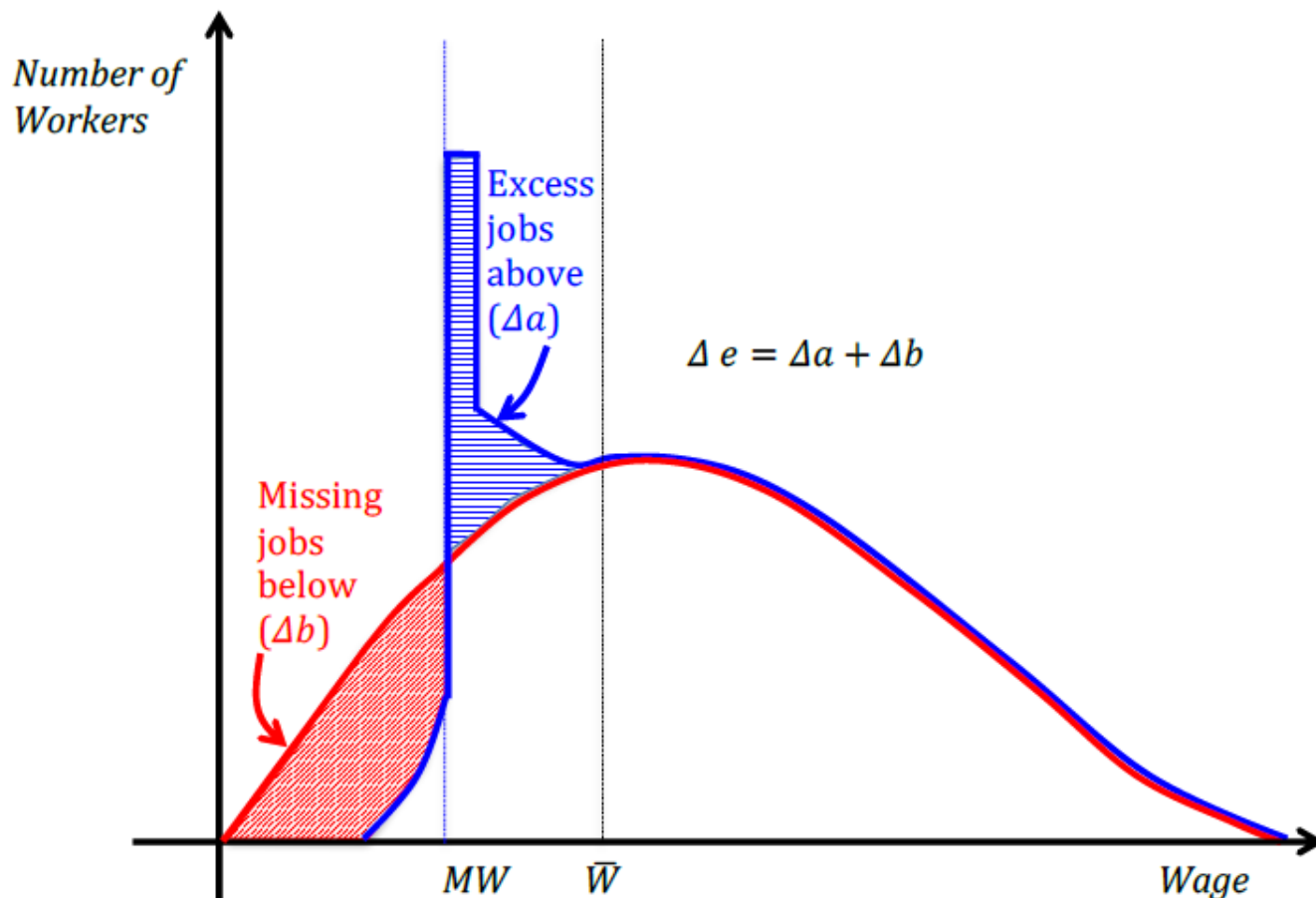
- Meer & West (2016): min plača zniža zaposlenost zlasti preko negativnega vpliva na **rast zaposlovanja**, zlasti v panogah z nizkimi plačami, med mlajšimi delavci in tistimi z nizko izobrazbo.
- Clemens et al. (2018): višje min plače značilno zmanjšajo pokritost zaposlenih z zdravstvenim zavarovanjem delodajalca (negativni spillover tudi na nekoliko bolje plačana delovna mesta)
- Dvig min plače povzroči zmanjšanje dodatnega **usposabljanja** na delovnem mestu (Neumark & Wascher 2001), vendar ne v bolj oddaljeni preteklosti (Acemoglu & Pischke 1999).

Pregled najnovejših študij

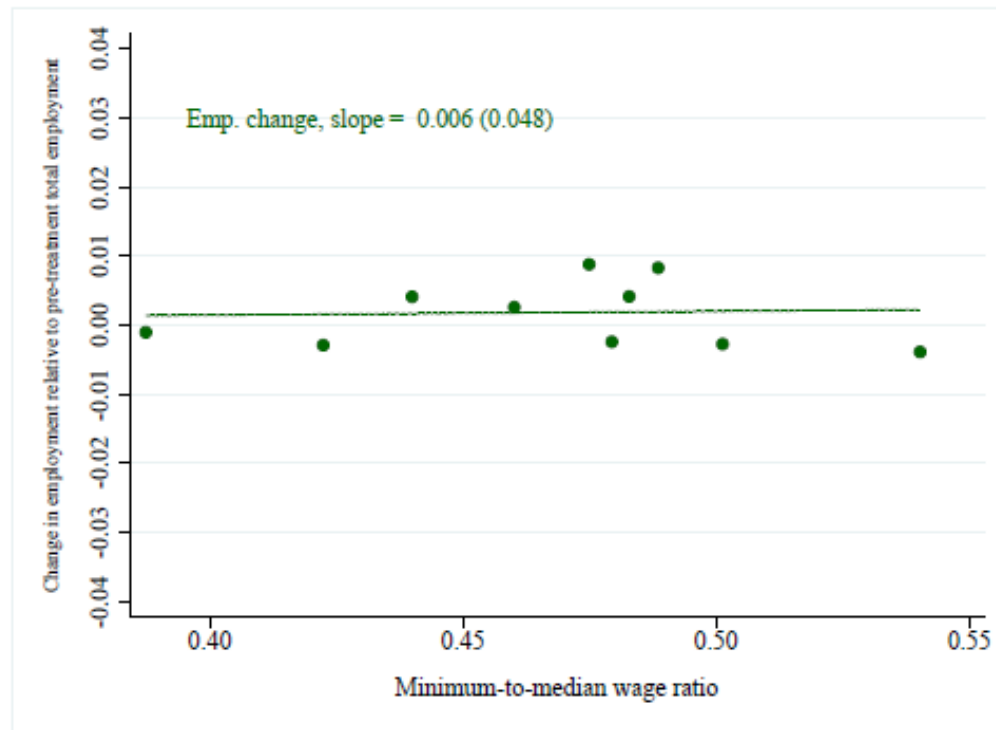
- Fone et al. (2019): robustni dokazi, da dvig min plače preko negativnega učinka na povpraševanje po delu **poveča kriminal med najstniki in mladimi** (16-24 let), v populaciji, ki jih min plača najbolj prizadene. Elastičnost=0,2.
- Adams et al. (2018): verjetnost bolj intenzivnega **iskanja službe** se ne poveča
- Višja min plača zniža verjetnost za prebivanje na tem področju (Cadena 2014), poveča verjetnost za dnevne **emigracije** iz področja (McKinnish 2017) in zmanjša verjetnost za dnevne imigracije v področje (Pérez 2018).
- Horn et al. (2017): višja min plača ne izboljša **zdravja** zaposlenih, vendar poslabša nekatere aspekte zdravja za brezposelne moške.

Cengiz et al. (2019): The Effect of Minimum Wages on Low-Wage Jobs: Evidence from the United States Using a Bunching Estimator

- 138 dvigov min plač na ravni zveznih držav ZDA med 1979 in 2016
- Min plača povzroči gostitev porazdelitve plač nad novim minimumom
- Vodi do velikega in značilnega upada št. zaposlenih pod min plačo
- Istočasno poveča št. zaposlenih nad novo min plačo
- Neto učinek na število zaposlenih je neznačilen
- **Spillover** za vzpostavitev porušenih razmerij zaznan do 3\$ nad min plačo
- Tega spilloverja niso deležni novo zaposleni
- Negativni učinek na **zaposlenost** se pojavi pri višjih vr. Kaitzovega indeksa
- Negativen učinek na **menjalni sektor** (zlasti predelovalno ind.), $\text{elast} = -1,4$

Notes: The figure shows the effect of the minimum wage on the frequency distribution of hourly wages. The red solid line shows the wage distribution before, and the blue solid line after the introduction of the minimum wage. Since compliance is less than perfect, some earners are uncovered and the post-event distribution starts before the minimum wage. For other workers, shown by the red shaded area between origin and MW (Δb), introduction of minimum wage may increase their wages, or those jobs may be destroyed. The former group creates the “excess jobs above” (Δa), shown by the blue shaded area between MW and $\bar{W}$, the upper limit for any effect of minimum wage on the earnings distribution. The overall change in employment due to the minimum wage (Δe) is the sum of the two areas ($\Delta a + \Delta b$).

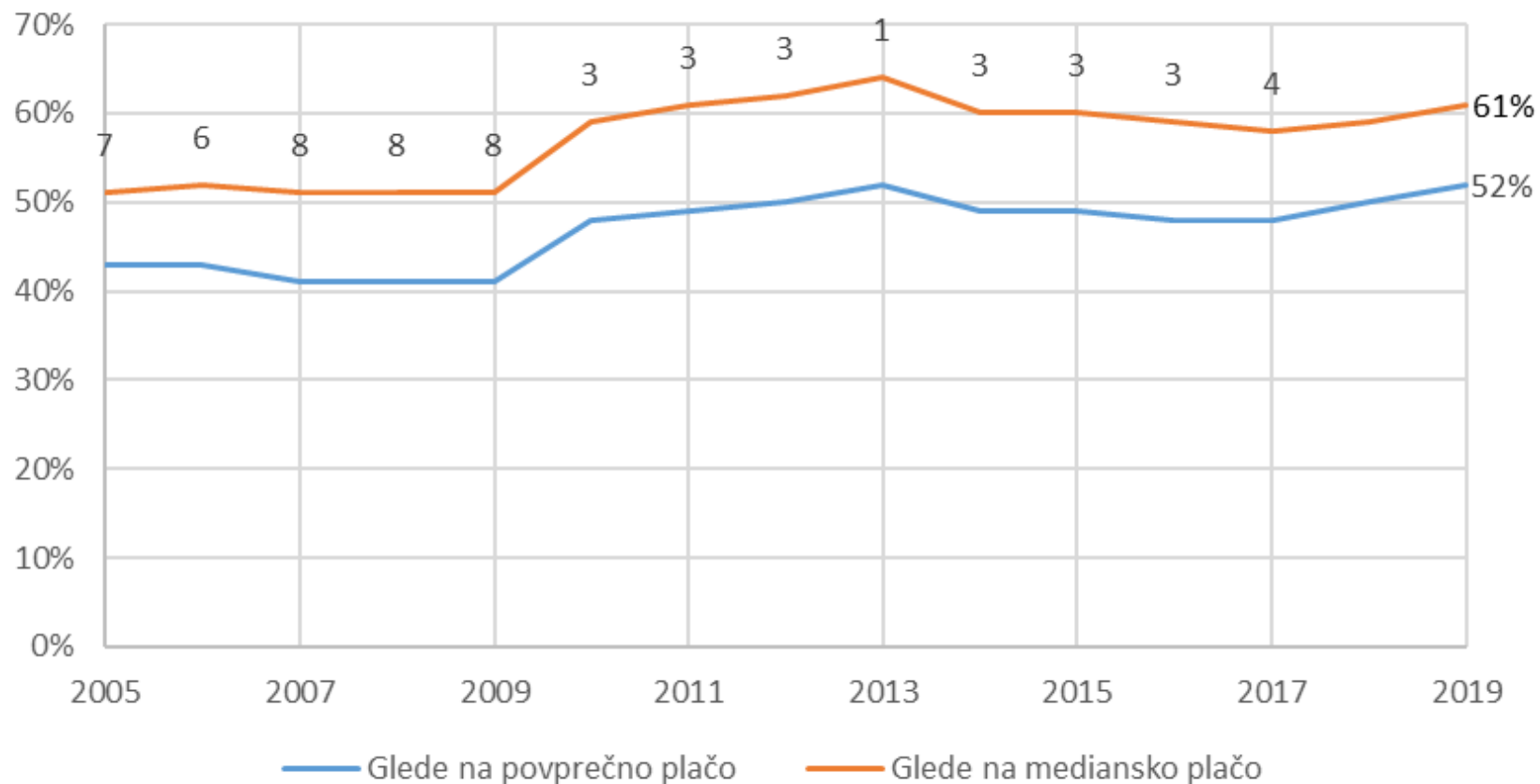
(b) Employment change

Notes: The figure shows the binned scatter plots for missing jobs, excess jobs, and total employment changes by value of the minimum-to-median wage ratio (Kaitz index) for the 130 event-specific estimates. The 130 events exclude 8 minimum wage raising events in the District of Columbia, since individual treatment effects are very noisily estimated for those events. The minimum-to-median wage ratio is the new minimum wage *MW* divided by the median wage at the time of the minimum wage increase (Kaitz index). The bin-scatters and linear fits control for decade dummies, state-specific unemployment rate at the time of the minimum wage increase, the urban share of the state's population, and an indicator for being a Republican-leaning state. Estimates are weighted by the state populations. The slope (and robust standard error in parentheses) is from the weighted linear fit of the outcome on the minimum-to-median wage ratio.

Slovenija
tu!

Minimalna plača glede na povprečno in mediansko plačo ter uvrstitev med OECD državami

Ali obstaja alternativa minimalni plači?

Minimalni dohodek:

- tržno določena plača + transfer $\geq$ minimalnemu dohodku
- zagotovljen enak minimalni življenjski standard kot pri min plači
- ni distorzij na trgu dela zaradi odsotnosti prepovedi zaposlovanja
- ni neprostoVOLjne brezposelnosti
- stopnja delovne aktivnosti je višja
- javnofinančni izdatki so nižji
- davki so posledično lahko nižji
- ni negativnih psiholoških in socialnih učinkov brezposelnosti
- Potencialni problemi: zlorabe, nadzor, večja potreba APZ

Dileme in protislovja ekonomske in politike minimalne plače v Sloveniji

*red. prof. dr. Janez Malačič,
Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani*

PROTISLOVJA IN DILEME EKONOMIKE IN POLITIKE MINIMALNE PLAČE (V SLOVENIJI)

Prof. dr. Janez MALAČIČ
Ekonomska fakulteta
Univerza v Ljubljani

Uvod

V več kot stoletju študija minimalne plače (MP) smo ekonomisti, pa tudi politiki in pravniki prehodili dolgo pot. V ZDA vsaj od 1912, v Evropi vojne Pot ekonomistov: od prosto konkurenčnega modela trga dela do kompleksnih empiričnih modelov, ki kažejo raznosmerne in protislovne učinke

Pot politikov: od (popolnega) nasprotovanja do vse večje sprejemljivosti ali celo splošne razširjenosti, čeprav so zlasti levo desne razlike še pomembne

Pot pravnikov: od začetnih razsodb o protiustavnosti do normalnega sestavnega dela delovne zakonodaje v razvitih državah

Pogledi ekonomistov na MP ostajajo različni

- * Bolj liberalno usmerjeni ekonomisti so zakonskemu določanju MP manj naklonjeni, bolj sindikalno usmerjeni ekonomisti pa so temu bolj naklonjeni.
- * Zanimiva je teza Milтона Friedmana: MP je oblika diskriminacije neizobraženih in NKV delavcev na trgu dela
- * Če sprejmemo Friedmanovo tezo, smo ekonomisti v težavah, saj imamo večinoma težave s študijem in razlago diskriminacije na trgu dela. Pri tem so uspešnejše druge discipline, znotraj ekonomije pa tudi bolj radikalne in marksistične teorije

Ekonomisti in razlaga plač

- * Problematika plač je izrazito interdisciplinarna, zato jih posamezne discipline težko razložijo
- * Za ekonomiste je pri plačah najpomembnejša produktivnost delavcev
- * Po (neoklasični) teoriji so plače določene z mejno produktivnostjo delavcev
- * Težava pa je, da empirične raziskave tega ne potrjujejo. To pa ne pomeni, da produktivnost dela ni pomembna, saj določa plače, ki si jih podjetja lahko privoščijo
- * Zakonsko določanje MP v osnovi pomeni, da država (ali socialni partnerji) določijo MP višje, kot je produktivnost delavcev, ki dobijo MP

Nekaj drugih (neekonomskih) konceptov povezanih z MP

- * Vloga Mednarodne organizacije za delo (ILO) in Evropske Unije (EU), še posebej Eurofound-a
- * Dostojno delo (in s tem dostojno plačilo)
- * Uporabljajo in razvijajo se še drugi koncepti in pojmi, npr. vzdržno delo in plačilo
- * „Preživetvena plača“ (angl., living wage). To je neka (nizka) osnovna plača, ki zagotavlja delavcu družbeno še sprejemljivo (nizko) življenjsko raven. Običajno se razmišlja o njej na nacionalni ravni, čeprav so lahko življenjski stroški zelo različni med regijami ali pa med velemesti in vasmimi

Nekaj vidikov problematike MP v EU

- * Večja vloga in vpliv sindikatov v EU v primerjavi z ZDA in drugimi liberalnimi tržnimi gospodarstvi v razvitem svetu
- * Leta 2018 je imelo 22 članic EU uzakonjeno MP. V 5 državah so bile MP določene le v kolektivnih pogodbah (med njimi v sosedah Avstriji in Italiji), na Cipru pa se je zakonska MP uporabljala le delno
- * Velike razlike v EU: od 260,8 (Bolg.) do 1998,6 evrov (Luks.), Slov. je z 842,8 evri na 9. mestu. Po kupni moči: od 491,4 do 1615,3 (isti državi); Slovenija je pri tem celo 8., z 986,1 evri na mesec

Nekaj vidikov MP v Sloveniji

- * Po (vseh) primerjavah MP v članicah EU Slovenija izstopa. Po razvitosti smo pod povprečjem EU, po MP, zlasti po PKM, pa smo tik za najbolj razvitimi
- * V Sloveniji so v ospredju socialni in politični elementi problematike MP, zapostavljeni pa so ekonomski elementi
- * Indeks, ki kaže razmerje med MP in povprečno plačo v Sloveniji (2019), je 50,6, kar je med najvišjimi v EU
- * Ekonomsko gledano se tako Slovenija odpoveduje nižje produktivnim delom in dejavnostim ter izraža željo po delovnih mestih z visoko dodano vrednostjo, vendar taka politika še ni dosegla cilja

Nekaj vidikov MP v Sloveniji

- * Slovenija se z odpovedovanjem delovnim mestom z nizko plačo odpoveduje tudi učinkovitemu sredstvu za zniževanje brezposelnosti, še posebej dolgotrajne
- * Verjetno najbolj spregledana in neupoštevana posledica (pre)visoke MP v Sloveniji pa je njen vpliv na spodbude za delo in še posebej na povezanost med njimi in socialnimi podporami in pomočmi. Zato ne preseneča, da nam št. socialnih podpirancev raste, problemi so z dolgotrajno brezposelnimi, podjetja pa na trgu dela ne morejo najti ustreznih delavcev. Vse to se dogaja v dobrih ekonomskih razmerah, registrirana B pa ostaja kar visoka

Nekaj vidikov MP v Sloveniji

- * Zelo pomemben je tudi vpliv visoke MP na porazdelitev plač v razponu med MP in povprečno plačo, še posebej če upoštevamo, da je blizu dve tretjini plač v Sloveniji nižjih od povprečja
- * Uzakonjena (pre)visoka MP je uzakonjena uravnilovka
- * Čeprav so zadnji podatki o plači po izobrazbi za Slovenijo na voljo za leto 2014, lahko na grobo ocenimo, da velika večina delavcev z osnovnošolsko ali nižjo izobrazbo zasluži le MP. V tej skupini plačilo za delo nima omembe vredne povezave s spodbudami za delo

Sklep

- * Slovenija s svojo politiko in ravno MP izstopa v EU. To vodi na plačnem področju do uravnilovke, hkrati pa do neke mere zmanjšuje dohodkovno neenakost (imamo enega najnižjih Ginijevih koeficientov v EU)
- * Visoka MP je rezultat socialnih in političnih dejavnikov, ekonomski pa so zanemarjeni. Če dodamo še zgodovinske dejavnike z našo socialistično preteklostjo in prisotnostjo uravnilovke, je slika še popolnejša
- * Dolgoročno bo vpliv takšne politike neugoden, saj vodi k neracionalni rabi dela in drugih virov v gospodarstvu, s tem pa do počasnejše rasti

Problematika ocenjevanja števila zaposlenih oseb, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače

*Genovefa Ružić,
direktorica Statističnega urada Republike Slovenije*

Problematika ocenjevanja števila zaposlenih oseb, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače

Genovefa Ružič

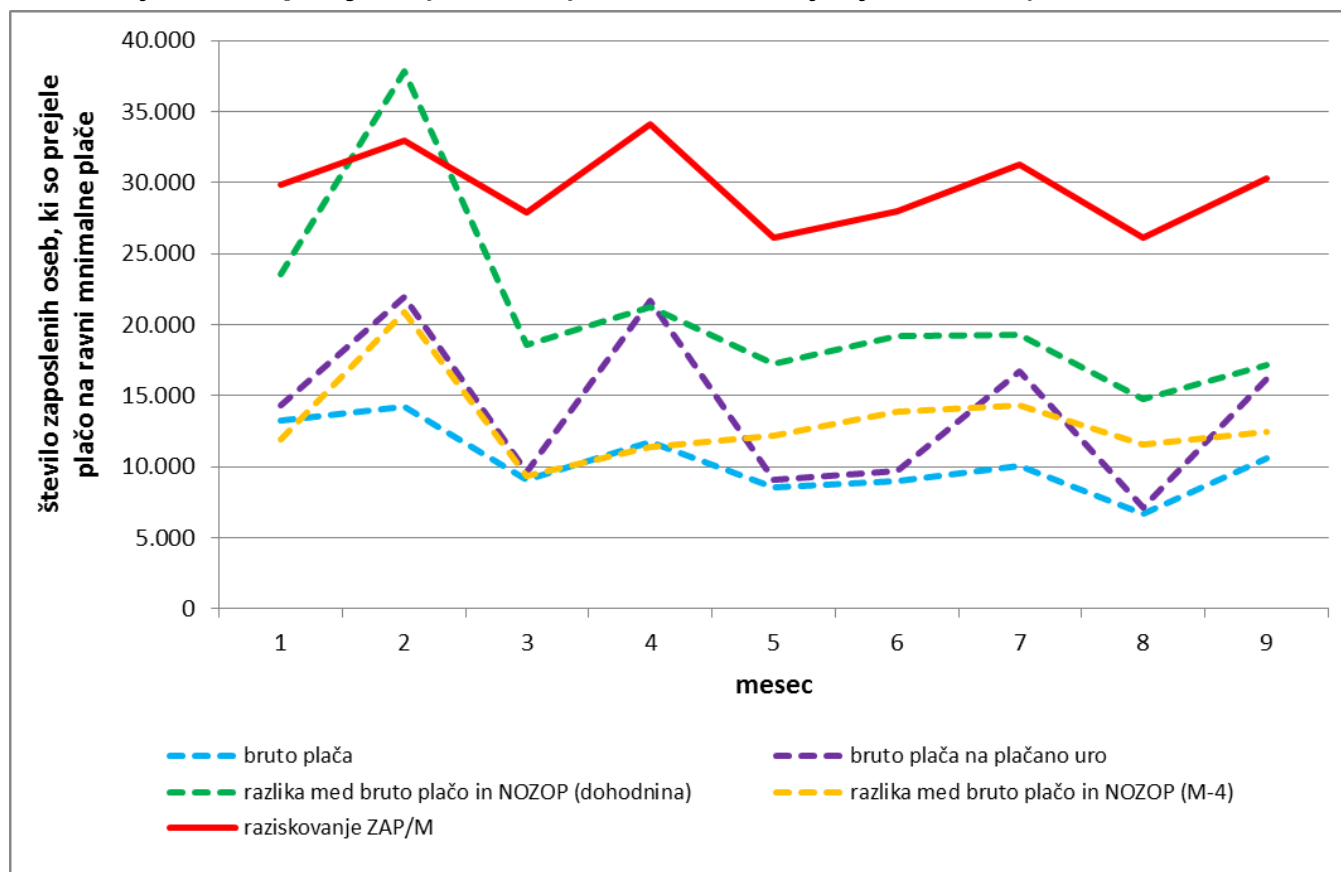
Gospodarska zbornica Slovenije

Posvet „Domino učinek zakona o minimalni plači“

23. maj 2019

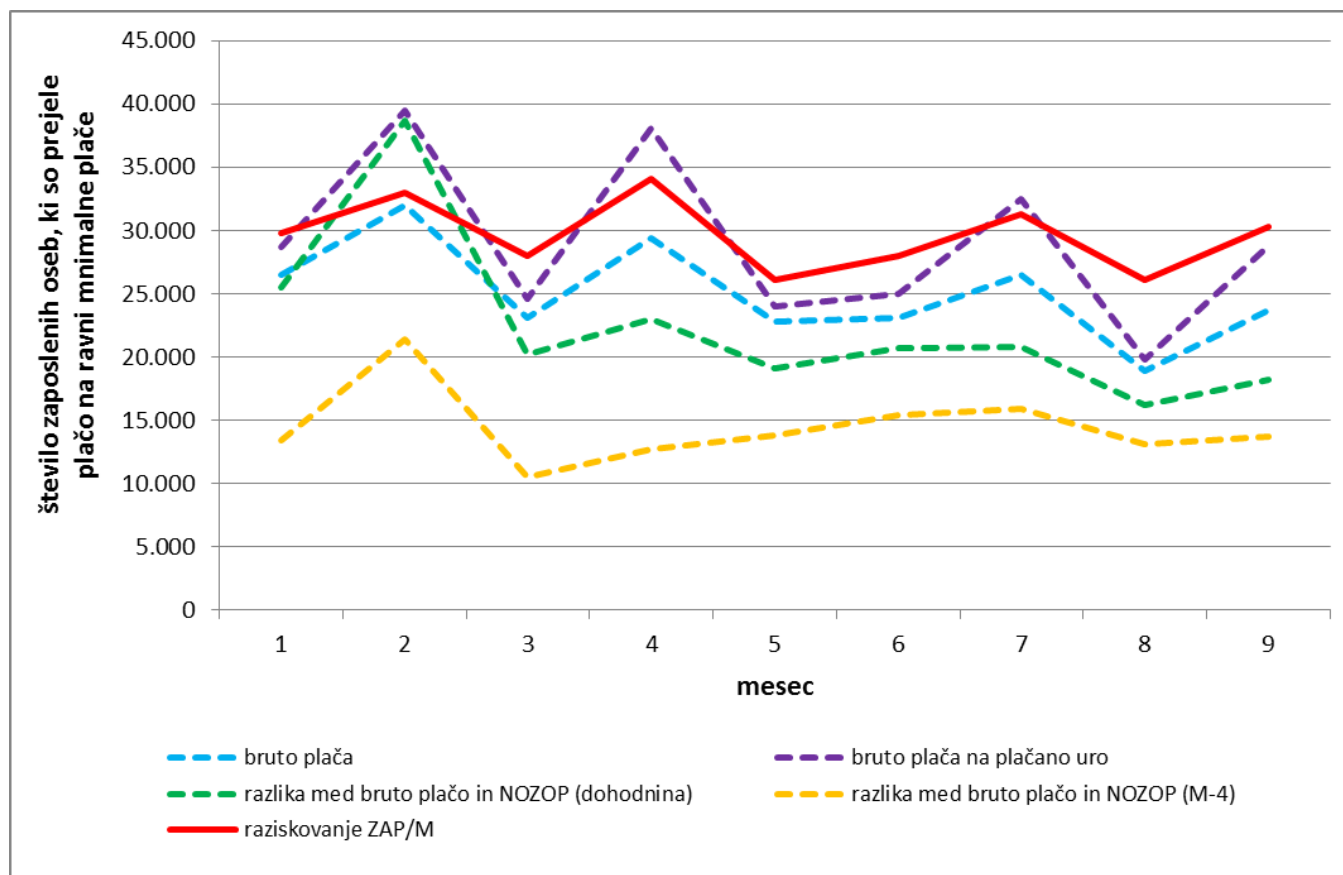
Primerjava med rezultati uporabljenih metodologij – pravne osebe (1)

Slika 1: Število zaposlenih oseb pri **pravnih osebah (brez PU)**, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače, ocenjeno iz podatkov iREK (4 potencialni indikatorji) in podatkov statističnega raziskovanja ZAP/M ob upoštevanju **odstopanja 0 (oz. 0,00) EUR**, Slovenija, januar–september 2017

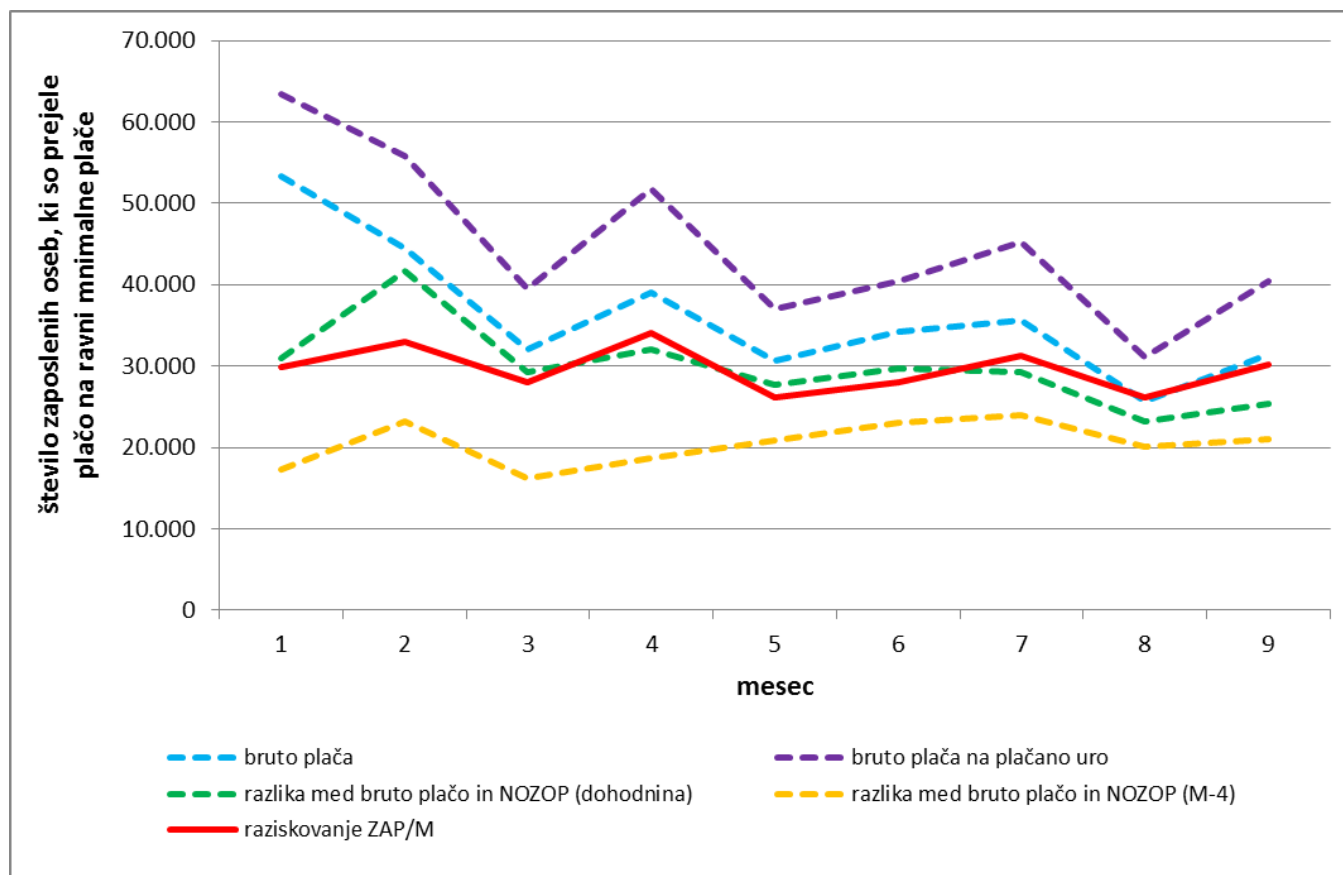
Primerjava med rezultati uporabljenih metodologij – pravne osebe (2)

Slika 2: Število zaposlenih oseb pri **pravnih osebah (brez PU)**, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače, ocenjeno iz podatkov iREK (4 potencialni indikatorji) in podatkov statističnega raziskovanja ZAP/M ob upoštevanju **odstopanja do 1 (oz. 0,01) EUR**, Slovenija, januar–september 2017

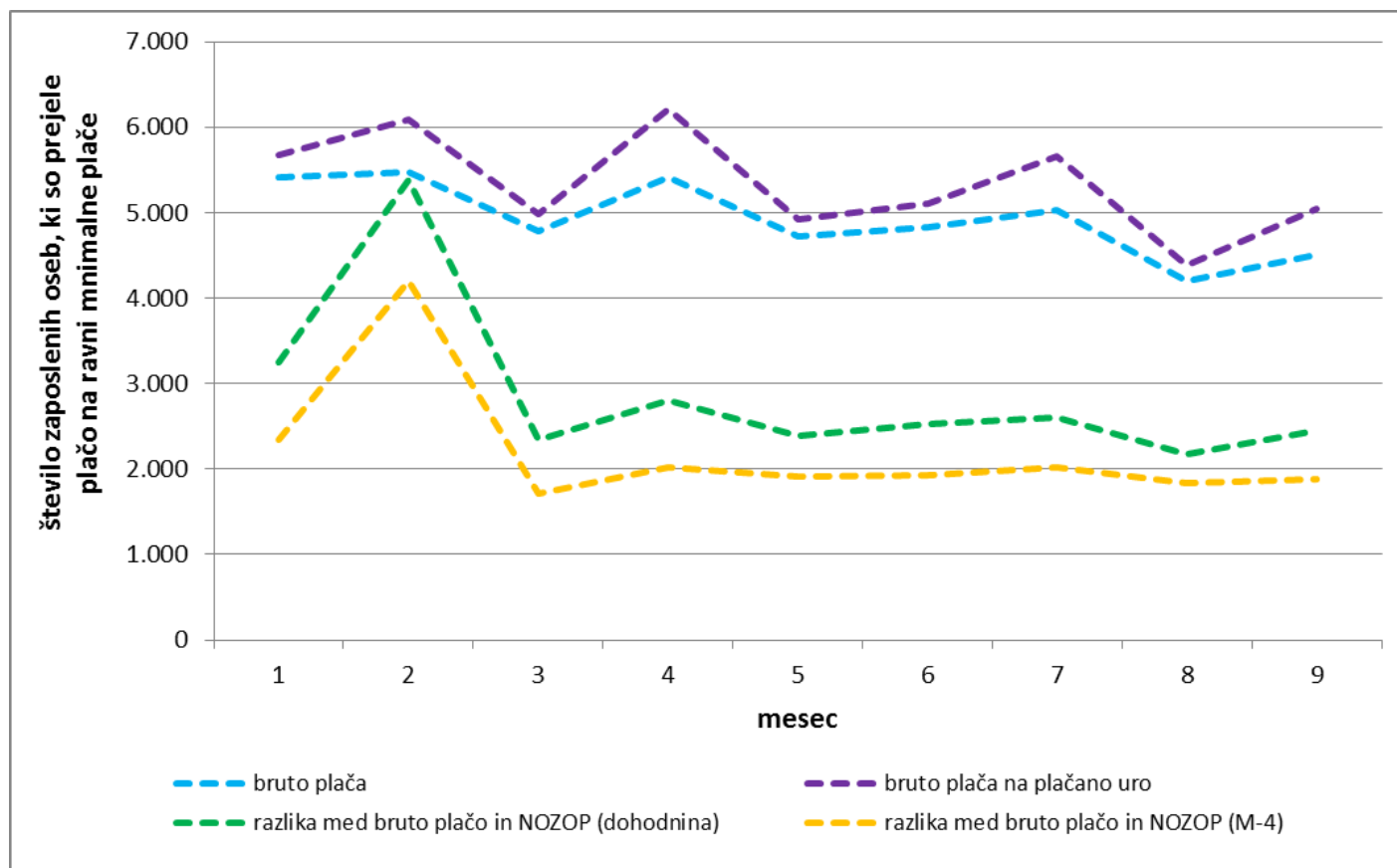
Primerjava med rezultati uporabljenih metodologij – pravne osebe (3)

Slika 3: Število zaposlenih oseb pri **pravnih osebah (brez PU)**, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače, ocenjeno iz podatkov iREK (4 potencialni indikatorji) in podatkov statističnega raziskovanja ZAP/M ob upoštevanju **odstopanja do 10 (oz. 0,1) EUR**, Slovenija, januar–september 2017

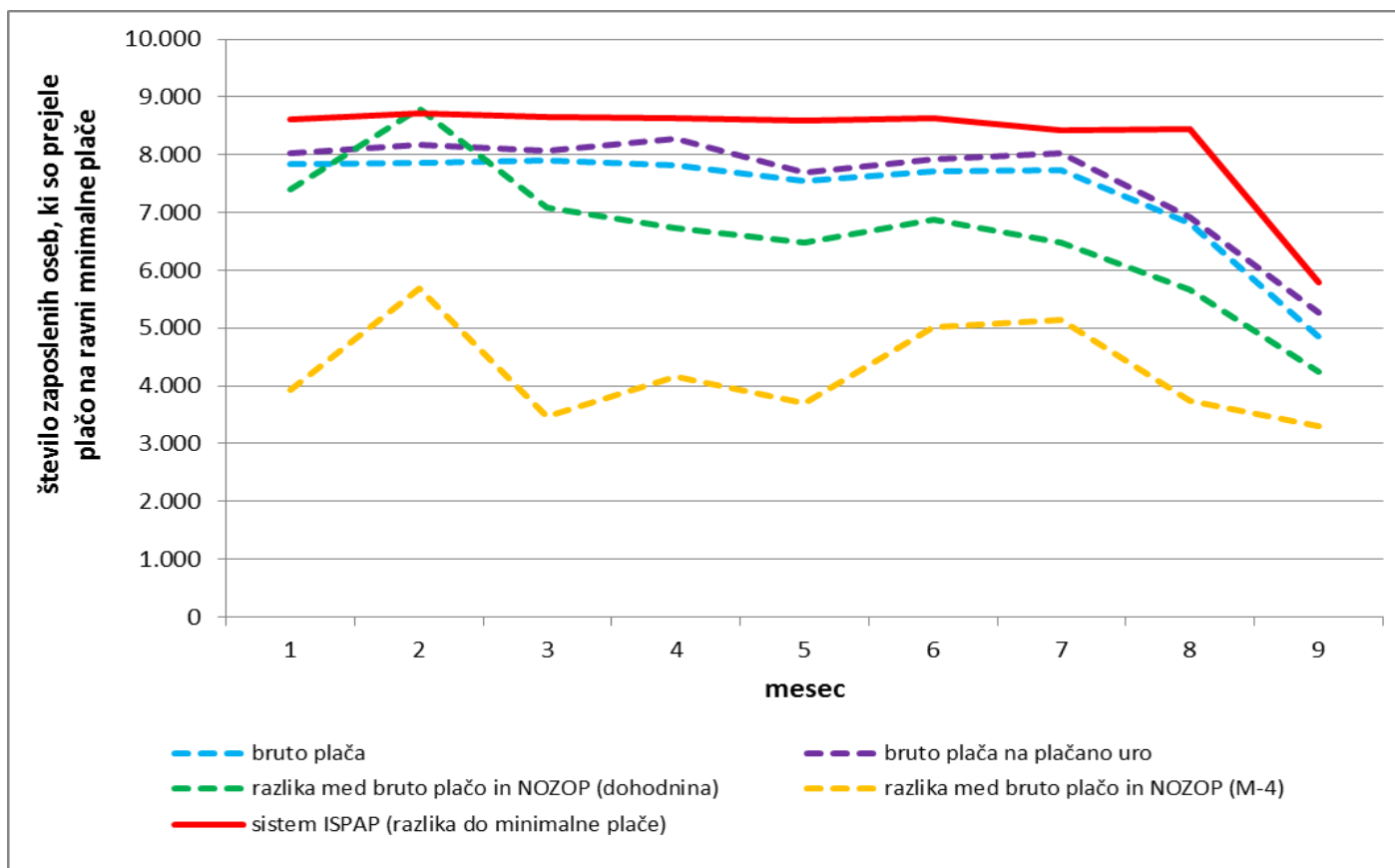
Primerjava med rezultati uporabljenih metodologij – registrirane fizične osebe

Slika 4: Število zaposlenih oseb pri **registriranih fizičnih osebah**, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače, ocenjeno iz podatkov iREK (4 potencialni indikatorji) ob upoštevanju **odstopanja do 1 (oz. 0,01) EUR**, Slovenija, januar–september 2017

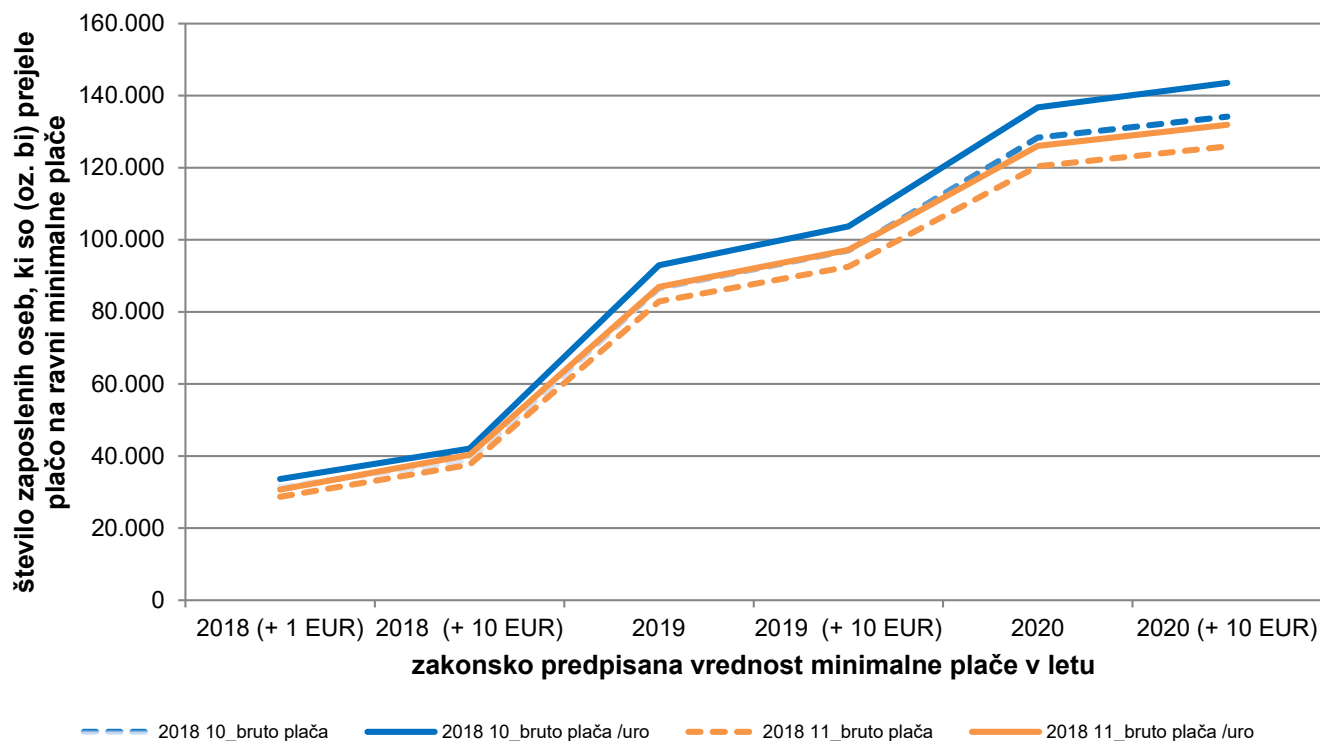
Primerjava med rezultati uporabljenih metodologij – proračunski uporabniki

Slika 5: Število zaposlenih oseb pri **proračunskih uporabnikih**, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače, ocenjeno iz podatkov iREK (4 potencialni indikatorji) ob upoštevanju **odstopanja do 1 (oz. 001) EUR**, Slovenija, januar–september 2017

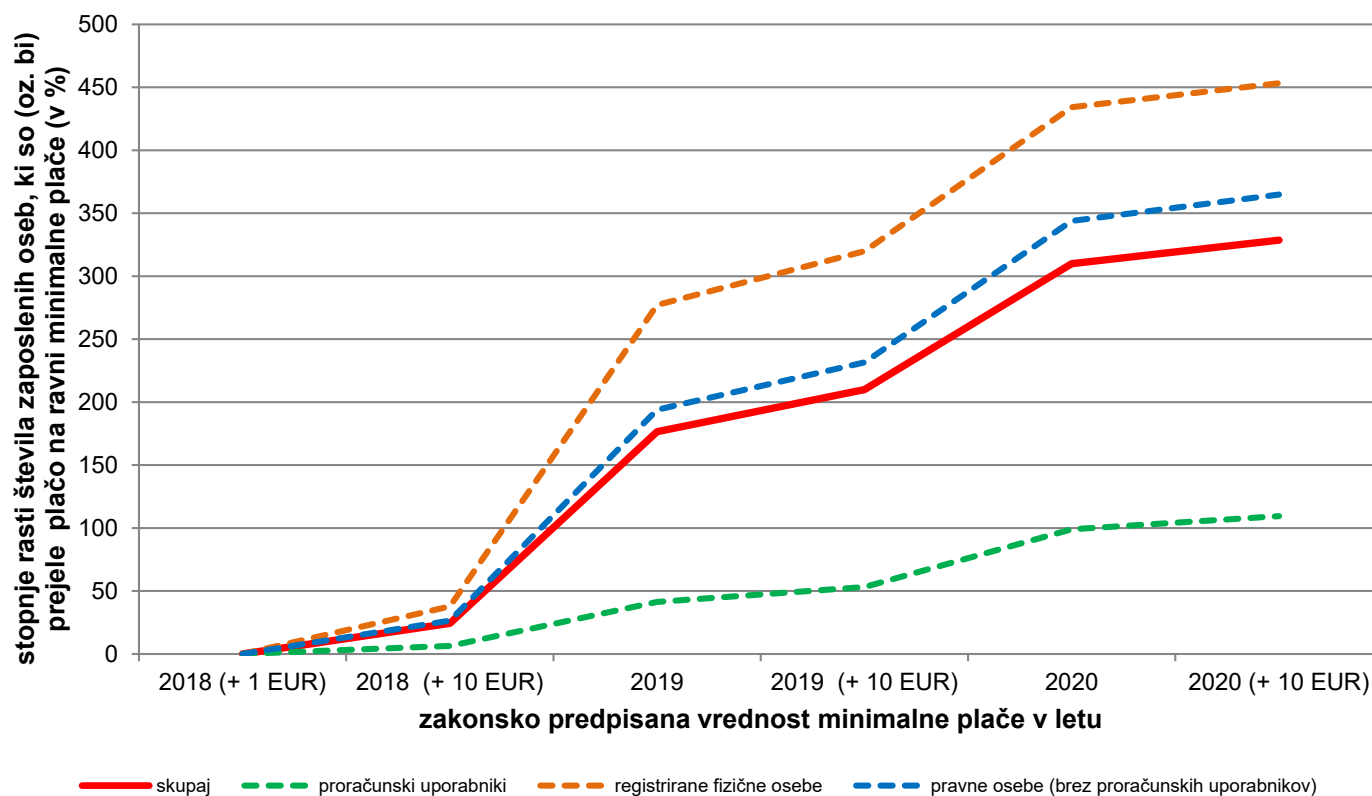
Simulirano število zaposlenih oseb s plačo na ravni minimalne

Slika 6: **Simulirano število zaposlenih oseb**, ki so (oz. bi) prejele plačo na ravni minimalne plače, ob upoštevanju zakonsko predpisanih vrednosti minimalne plače, veljavnih v letih 2018, 2019 in 2020

Simulirane stopnje rasti zaposlenih oseb s plačo na ravni minimalne

Slika 7: **Simulirane stopnje rasti (v %) števila zaposlenih oseb**, ki so (oz. bi) prejele plačo na ravni minimalne plače (ocena za različne populacije zaposlenih oseb), ob upoštevanju zakonsko predpisanih vrednosti minimalne plače, veljavnih v letih 2018, 2019 in 2020

Vpliv zakona o minimalni plači na stroške dela

– konkretni izračuni po dejavnostih

Cvetka Furlan,
samostojna svetovalka v Pravni službi GZS

Vpliv ZMP na stroške dela – izračuni

Cvetka Furlan

Pravna služba GZS

Ljubljana, maj 2019

Zakon o minimalni plači

2. člen

(opredelitev pravice do minimalne plače)

- (1) Delavka oziroma delavec (v nadaljevanju besedila: delavec), ki pri delodajalcu v Republiki Sloveniji dela poln delovni čas, ima pravico do plačila za opravljeno delo najmanj v višini minimalne plače, določene v skladu s tem zakonom.
- (2) Minimalna plača je mesečna plača za delo opravljeno v polnem delovnem času.
- (3) Dodatki, določeni z zakoni in drugimi predpisi ter s kolektivnimi pogodbami, del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost, dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi, se ne všttevajo v minimalno plačo.
- (4) Delavec, ki dela krajši delovni čas, ima pravico do sorazmernega dela minimalne plače.

Zakon o minimalni plači

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

(višina minimalne plače v prehodnem obdobju)

(1) Minimalna plača se začne obračunavati v skladu s tretjim odstavkom 2. člena zakona za plačilo dela, **opravljenega od 1. januarja 2020 dalje.**

Glavni poudarki sprememb ZMP

- Vsakoletno usklajevanje in rast MP ni sporno.
- Zakon o minimalni plači ureja višino obračunane, izplačane plače.
- Plača (ZDR-1) je sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov. Sestavni del plače je tudi plačilo za poslovno uspešnost, če je le-to dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi.
- Z izločanjem obračunskih kategorij iz minimalne plače (dodatki, delovna in poslovna uspešnost) ne govorimo več o plači, kot jo opredeljuje ZDR-1. Obračunana minimalna plača tako vsebuje le vsoto rednega dela in nadomestil.
- Zakon o MP posledično ruši postavljene sisteme nagrajevanja v podjetju (ocenjevanje zaposlenih na vseh ravneh in procesih).

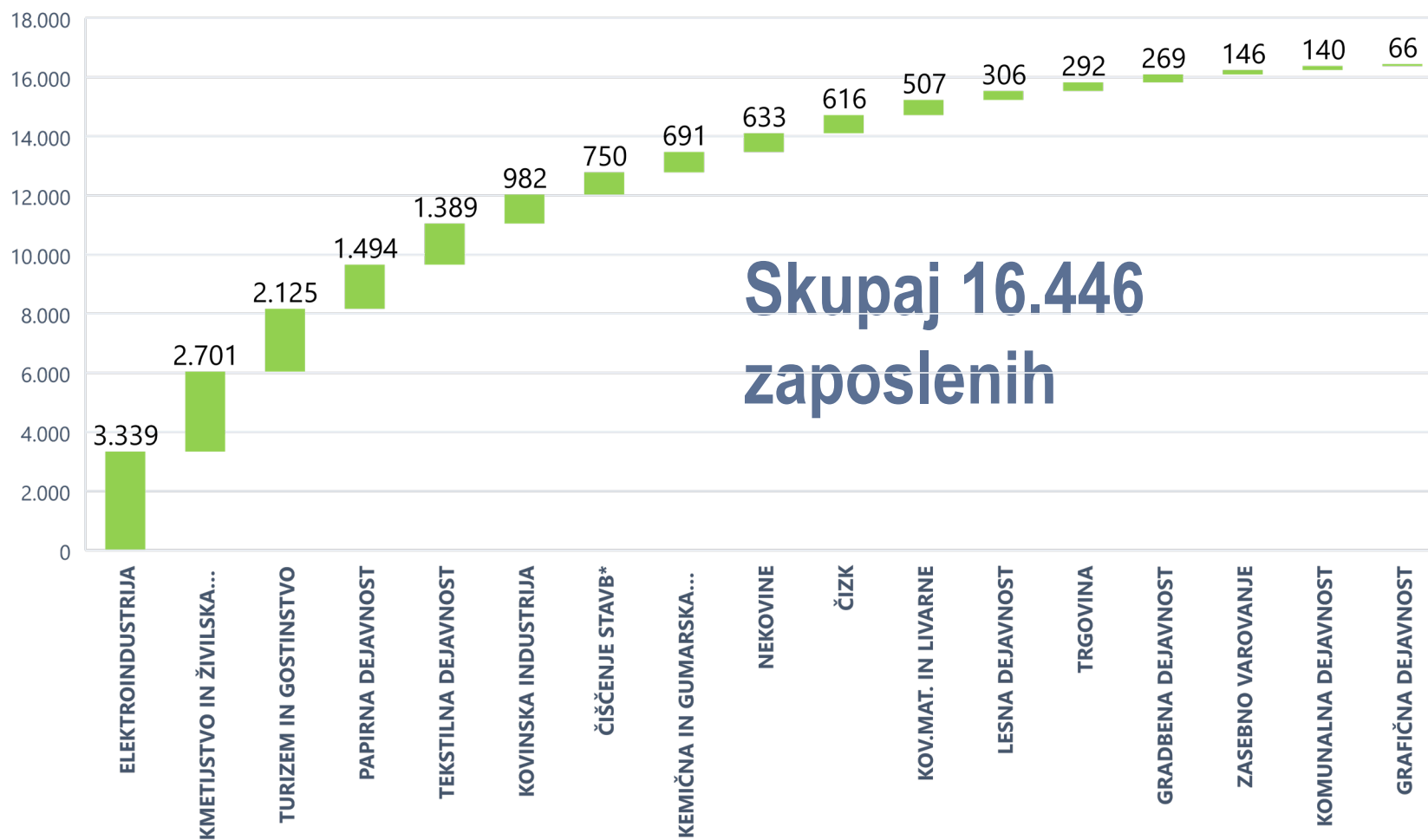
Analiza

- Analiza prikazuje samo vpliv Zakona o MP na obračun BTO1 in ne tudi potrebnih aktivnosti za ohranitev ravnotežja v primerjavi z ostalim vrednotenjem dela drugih zaposlenih v podjetju. V izračunu tudi ni upoštevana najnižja osnova za obračun prispevkov, ki za leto 2019 znaša 941,67€ oz. 56 % povprečne letne plače 2018 preračunane na mesec.
- **48 raznovrstnih podjetij** (srednja in velika podjetja)
- **17 dejavnosti** (Elektroindustrija, Kovinska industrija, Kovinski materiali in livarne, Nekovine, Kemična in gumarska dejavnost, Gradbena dejavnost, Kmetijstvo in živilska industrija, Lesna dejavnost, Papirna dejavnost, Grafična dejavnost, Časopisno informativna, založniška in knjigotrska dejavnost, Tekstilna dejavnost, Komunalna dejavnost, Turizem in gostinstvo, Trgovina, Zasebno varovanje, Čiščenje stavb)
- **16.446 zaposlenih**

Dejavnosti v analizi

Število zaposlenih po dejavnostih

Poimenovanje dodatkov v podjetjih

Dodatek za delovno dobo

Dodatek za stalnost

Dodatek za nočno, nedeljsko, praznično delo, nadurno delo

Dodatek za težke pogoje dela

Dodatek za popoldansko delo

Dodatek za delo na prosto soboto, nedeljo, praznik

Dodatek za dežurstvo

Dodatek za pripravljenost

Dodatek za izmensko delo

Dodatek za fluktuacijo

Dodatek za deljen delovni čas

Dodatek za intervencijo

Dodatek razno

Dodatek za mentorstvo

Premijski dodatek

Dodatek – delo sindikat

Dodatek – delo svet delavcev

Poimenovanje delovne in poslovne uspešnosti

Storilnost

Individualna stimulacija v deležu

Individualna stimulacija v znesku

Posebna stimulacija

Osebna ocena v deležu/znesku/neposredni vodja/direktor

Nagrada

Dodatna premija

Stimulacija

Stimulacija po delavcu

Variabilni del plače delavca

Variabilni del znesek

Stimulacija akord

Stimulacija preseganje norme

Kvaliteta dela

Nagrada za koristni predlog

Uspešnost

Mentorstvo

Parametri izračuna

Za leto 2018

primerjava izračuna iz podatkov posredovanih iz podjetja na minimalno plačo 842,79 € in ter izločitvijo dodatkov po zakonu (nočno, nedeljsko, praznično delo) in morebitne druge dodatke, ki jih izloča podjetje samo (npr. stimulacija) – kontrola plačnega sistema v podjetju

Za leto 2019

izračun na minimalno plačo v letu 2019, ki znaša 886,63 € ter izločitvijo dodatkov po zakonu (nočno, nedeljsko, praznično) in morebitne druge dodatke, ki jih izloča podjetje samo (npr. stimulacija)

Za leto 2020

izračun na minimalno plačo v letu 2020, ki bo znašala 940,58 €, ter izločitvijo vseh dodatkov in vseh oblik delovne in poslovne uspešnosti.

Prikaz izračunov

ELEKTROINDUSTRIJA

mesečni podatki	Zaposleni / vrednost	Razlika na mesec	Delež	Razlika na leto
Število zaposlenih	1.300			
BTO 1 2018	1.891.370			
Število zaposlenih z doplačilom	21			
BTO 1 2019	1.892.575	1.205	0,06	14.456
Število zaposlenih z doplačilom	42		3,23	
BTO 1 2020	1.954.814	62.238	3,29	746.861
Število zaposlenih z doplačilom	579		44,54	

Prikaz izračunov

KMETIJSTVO IN ŽIVILSKA INDUSTRIJA

mesečni podatki	Zaposleni / vrednost	Razlika na mesec	Delež	Razlika na leto
Število zaposlenih	111			
BTO 1 2018	120.460			
Število zaposlenih z doplačilom	16			
BTO 1 2019	121.261	801	0,66	9.612
Število zaposlenih z doplačilom	28		25,23	
BTO 1 2020	132.822	11.561	9,53	138.732
Število zaposlenih z doplačilom	88		79,28	

Rast BTO 1 združeno po dejavnostih

Dejavnosti	Podatki za mesec v €				
	BTO 1 2018	BTO 1 2019	BTO 1 2020	Razlika 2019	Razlika 2020
	1	2	3	4 = 2-1	5 = 3-2
Čiščenje stavb	529.007	554.716	613.433	25.710	58.717
ČIZK	935.164	938.437	966.393	3.273	27.956
Elektroindustrija	4.371.947	4.459.556	4.795.808	87.609	336.252
Gradbena dejavnost	517.015	517.254	522.015	239	4.762
Grafična dejavnost	90.246	90.465	92.568	219	2.103
Kemična in gumarska industrija	977.827	978.095	1.069.164	268	91.069
Kmetijstvo in živilska industrija	4.036.455	4.051.959	4.236.014	15.504	184.055
Komunalna dejavnost	194.839	194.883	213.547	44	18.665
Kovinski materiali in livarne	711.382	713.652	751.491	2.270	37.839
Kovinska industrija	1.691.895	1.691.953	1.702.374	58	10.422
Lesna dejavnost	578.217	579.211	588.309	994	9.098
Nekovine	1.453.957	1.454.105	1.475.034	148	20.929
Papirna dejavnost	2.759.150	2.791.932	2.880.438	32.782	88.506
Tekstilna dejavnost	1.634.543	1.673.462	1.800.377	38.919	126.915
Trgovina	477.009	479.356	491.822	2.347	12.466
Turizem in gostinstvo	3.584.575	3.597.373	3.692.965	12.798	95.592
Zasebno varovanje	201.405	204.165	213.601	2.760	9.436
SKUPAJ VZOREC	24.744.633	24.970.573	26.105.354	225.940	1.134.781

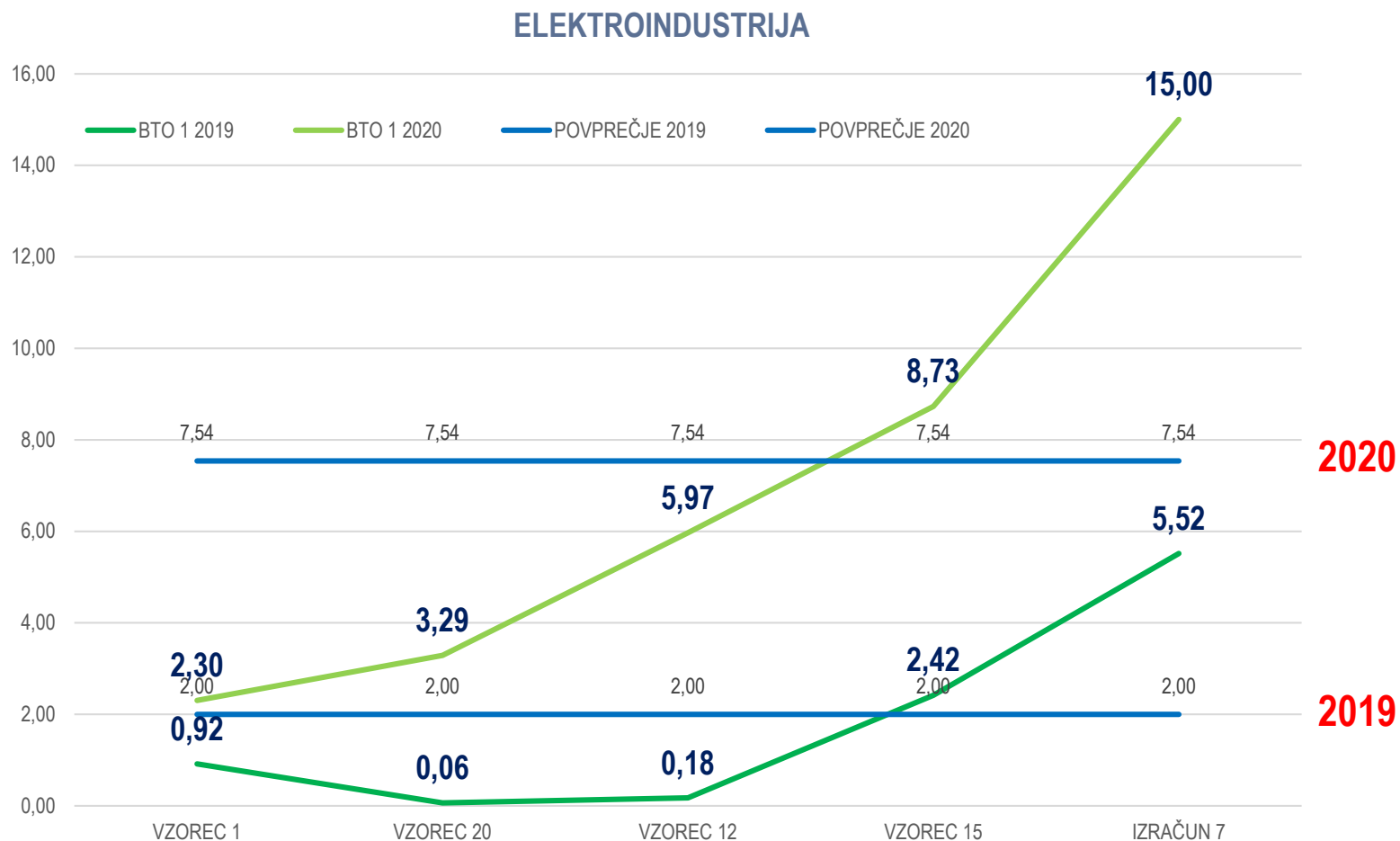
Deleži rasti BTO 1 po dejavnostih

	Deleži		
Dejavnosti	BTO 1 2019	BTO 1 2020	BTO 1 2020
Obdobje spremembe	2019/2018	2020/2019	2020/2018
Čiščenje stavb	4,86	10,59	15,96
ČIZK	0,35	2,98	3,34
Elektroindustrija	2,00	7,54	9,70
Gradbena dejavnost	0,05	0,92	0,97
Grafična dejavnost	0,24	2,32	2,57
Kemična in gumarska industrija	0,03	9,31	9,34
Kmetijstvo in živilska industrija	0,38	4,54	4,94
Komunalna dejavnost	0,02	9,58	9,60
Kovinski materiali in livarne	0,32	5,30	5,64
Kovinska industrija	0,00	0,62	0,62
Lesna dejavnost	0,17	1,57	1,75
Nekovine	0,01	1,44	1,45
Papirna dejavnost	1,19	3,17	4,40
Tekstilna dejavnost	2,38	7,58	10,15
Trgovina	0,49	2,60	3,11
Turizem in gostinstvo	0,36	2,66	3,02
Zasebno varovanje	1,37	4,62	6,06
SKUPAJ VZOREC	0,91	4,54	5,50

Zaposleni – prejemniki doplačil

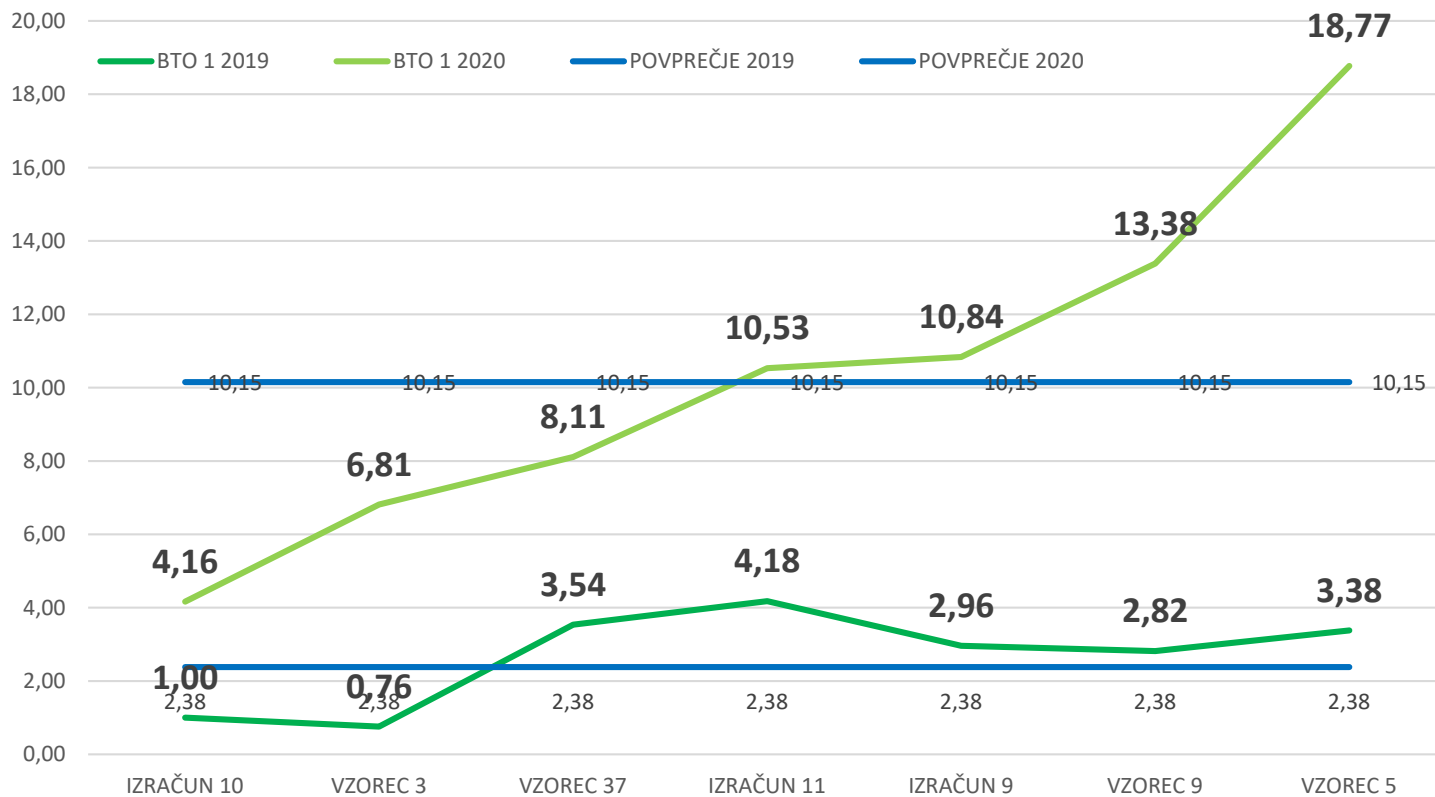
DEJAVNOSTI	Število zaposlenih				Deleži		
	Vsi zaposleni	Prejemniki doplačila 2018	Prejemniki doplačila 2019	Prejemniki doplačila 2020	Prejemniki doplačila 2018	Prejemniki doplačila 2019	Prejemniki doplačila 2020
	1	2	3	4	5 = 2:1	6 = 3:1	7 = 4:1
Čiščenje stavb	750	683	683	683	91	91	91
ČIZK	616	67	99	245	11	16	40
Elektroindustrija	3.339	327	436	1.937	10	13	58
Gradbena dejavnost	269	8	8	56	3	3	21
Grafična dejavnost	66	5	5	23	8	8	35
Kemična in gumarska industrija	691	6	11	499	1	2	72
Kmetijstvo in živilska industrija	2.701	281	451	1.413	10	17	52
Komunalna dejavnost	140	1	1	117	1	1	84
Kovinski materiali in livarne	507	37	71	282	7	14	56
Kovinska industrija	982	3	3	229	0	0	23
Lesna dejavnost	306	0	35	93	0	11	30
Nekovine	633	0	8	238	0	1	38
Papirna dejavnost	1.494	152	293	646	10	20	43
Tekstilna dejavnost	1.389	508	576	886	37	41	64
Trgovina	292	50	63	103	17	22	35
Turizem in gostinstvo	2.125	102	139	833	5	7	39
Zasebno varovanje	146	63	65	81	43	45	55
SKUPAJ VZOREC	16.446	2.293	2.947	8.364	14	18	51

Delež rasti BTO 1 v dejavnosti po podjetjih

Delež rasti BTO 1 v dejavnosti po podjetjih

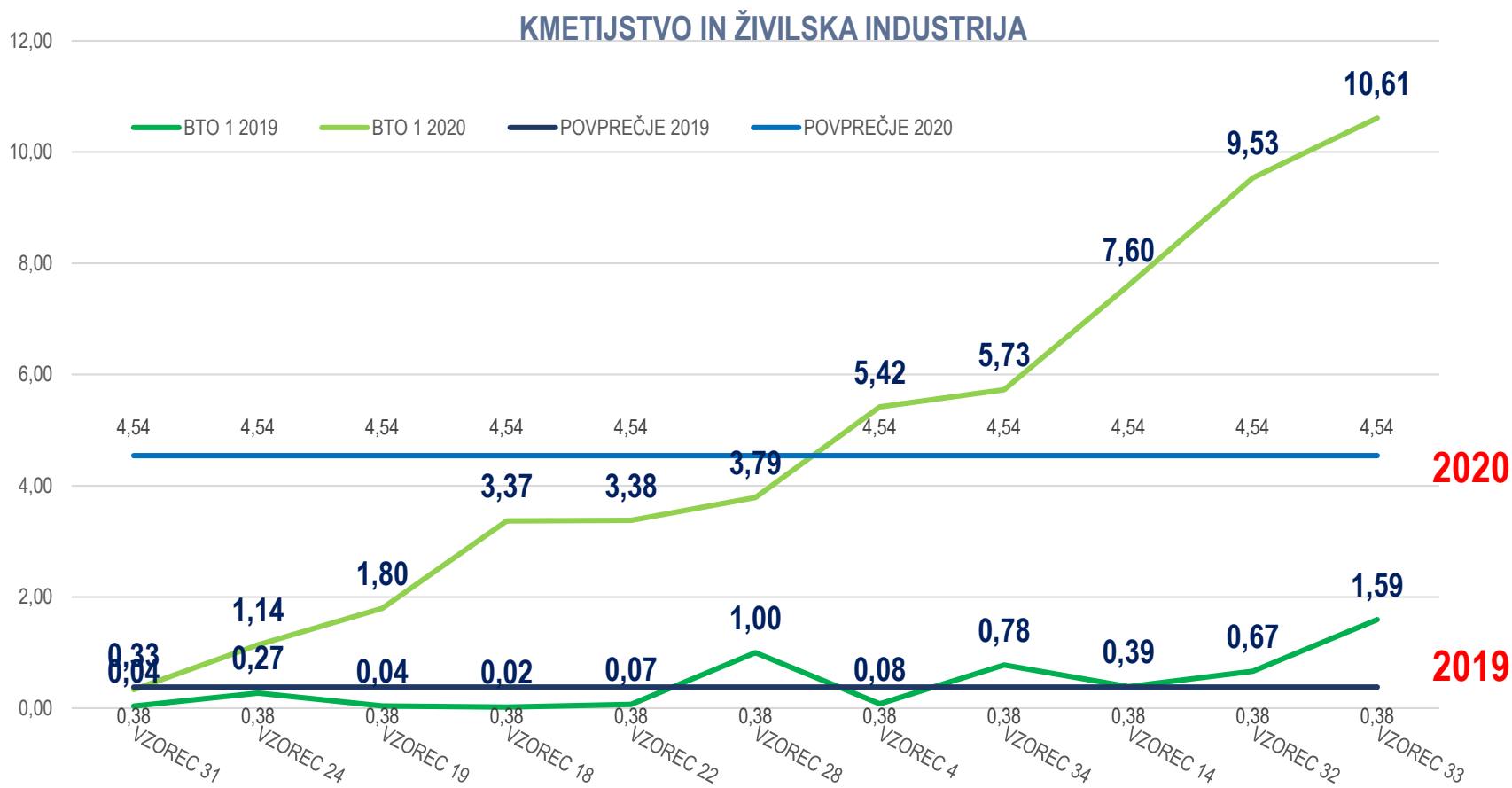
TEKSTILNA DEJAVNOST

2020

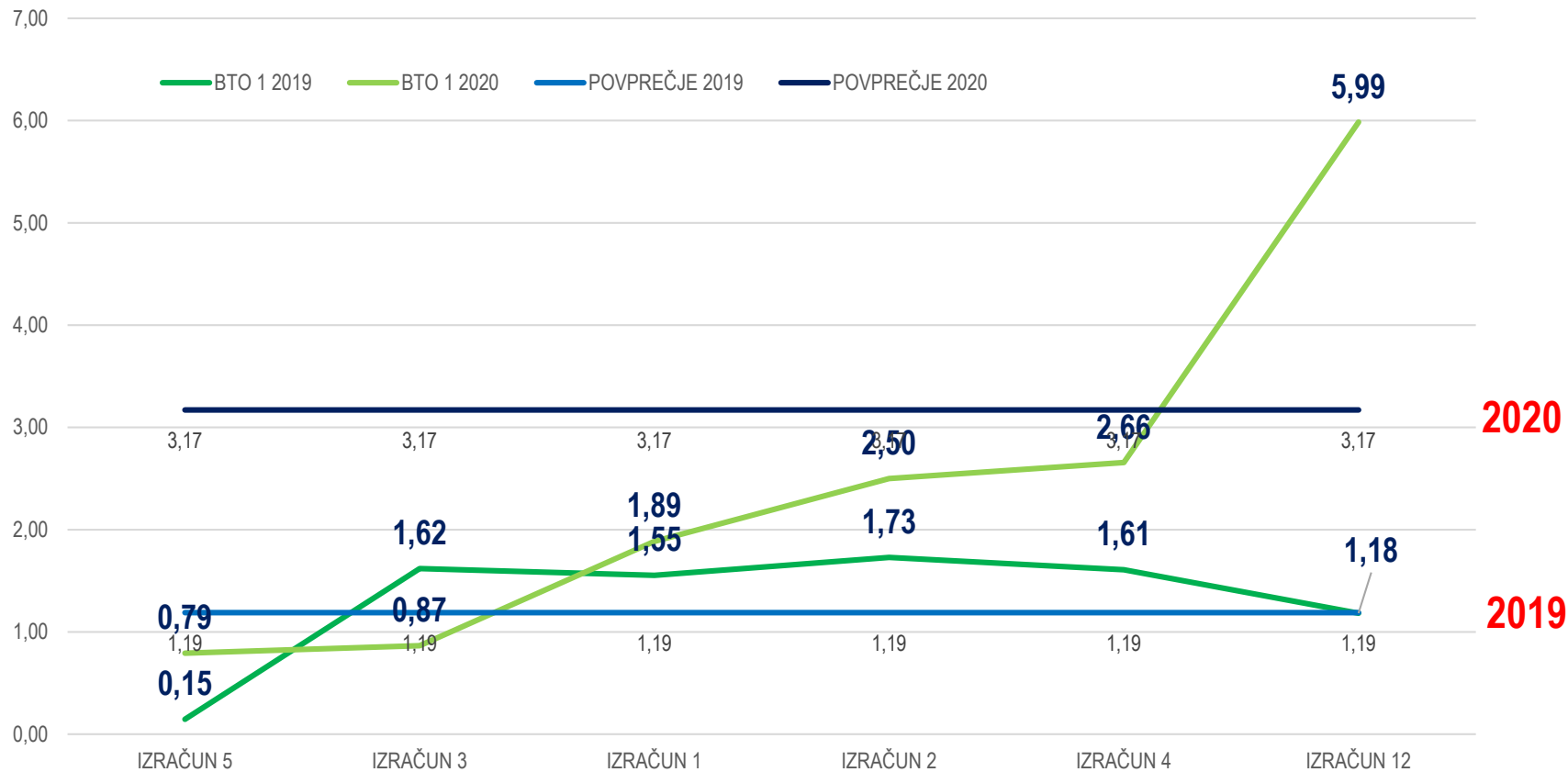
2019

Delež rasti BTO 1 v dejavnosti po podjetjih

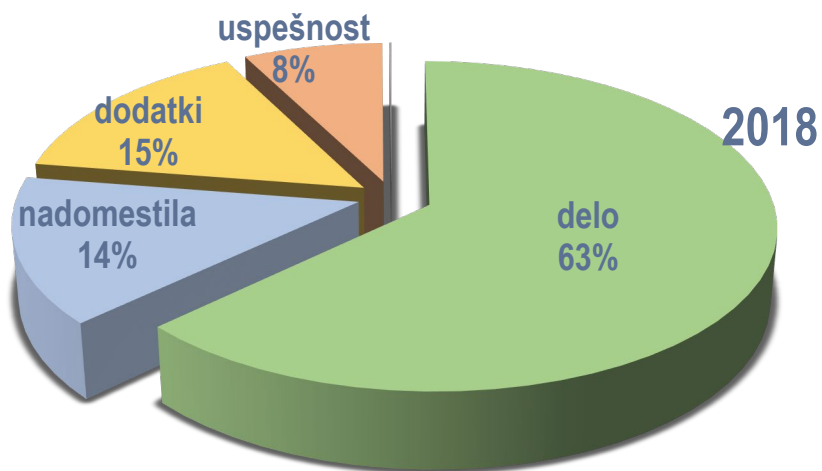

Delež rasti BTO 1 v dejavnosti po podjetjih

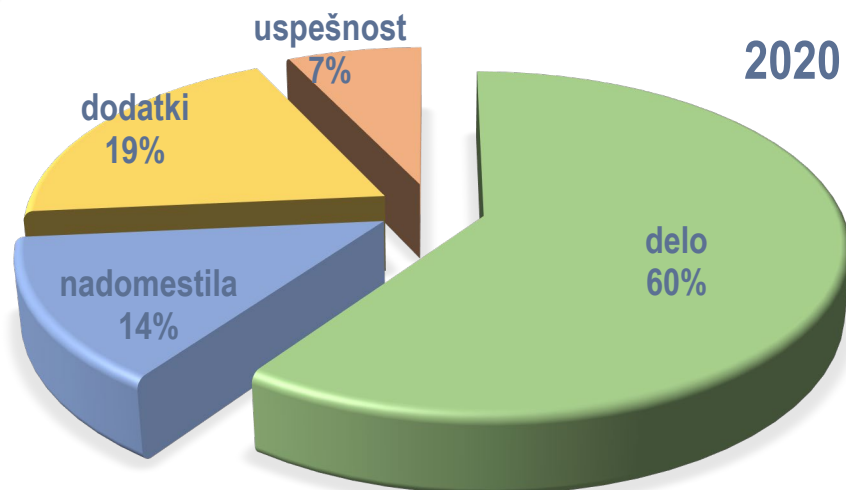
PAPIRNA DEJAVNOST

Povprečna struktura BTO 1 v vzorcu

Gibanje deležev v vzorcih, 2018	min	max
Delo	38,74	79,11
Nadomestila	8,96	25,46
Dodatki	6,82	27,80
Uspešnost	0	26,40

Povzetek

Doplačilo do minimalne plače v vzorcu je leta 2018 prejelo 14 % zaposlenih.

Doplačilo do minimalne plače v vzorcu bo leta 2020 prejelo 51 % zaposlenih.

Rast BTO 1 2020 (2019)

Rast BTO 1	Podjetja	Delež	Podjetja kumulativa	Delež kumulativa
do 3 %	20	41,67	20	41,67
nad 3 do 6 %	14	29,17	34	70,83
nad 6 do 9 %	5	10,42	39	81,25
nad 9 do 12 %	7	14,58	46	95,83
nad 12 %	2	4,17	48	100
	48	100		

Skoraj 19 % podjetij bo v letu 2020 beležilo rast BTO 1 nad 9 %.

Vpliv ZMP in posledice – anketa med podjetji

- **Posledice:** Povečalo se bo število zaposlenih z doplačilom; pritisk po zvišanju plač zaradi uravnilovke na ostalih delovnih mestih, kjer doplačilo ni potrebno - nevarnost domino efekta navzgor. Vsi nagrajevalni sistemi v podjetju so porušeni. Prenos višjih stroškov v prodajno ceno je minimalen oz. nemogoč.
- **Pričakovanja:** Zaradi porasta minimalne plače bo posledično prišlo do dviga cen vhodnih surovin in storitev pri dobaviteljih, kar ima za posledico dvig ostalih stroškov poslovanja.
- **Možni ukrepi v podjetjih:** Pospešena avtomatizacija delovnih mest, kjer je to izvedljivo; optimizacija ostalih stroškov poslovanja; sprememba sistemov nagrajevanja v podjetju; pospešena selitev enostavnih delovnih mest iz Slovenije; ustrezno znižanje števila delavcev.

Razprava

Razprava

- **mag. Sonja Šmuc**, generalna direktorica GZS
- **dr. Katarina Prebil**, direktorica Pravne službe GZS
- **Bojan Ivanc, CFA, CAIA**, glavni ekonomist GZS
- **red. prof. dr. Milan Vodopivec**, Fakulteta za management Univerze na Primorskem
- **izr. prof. dr. Anže Burger**, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani
- **red. prof. dr. Janez Malačič**, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani
- **Cvetka Furlan**, samostojna svetovalka v Pravni službi GZS

